

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 2.3.2016
COM(2016) 107 final

2016/0060 (CNS)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

1.1. Γενικό πλαίσιο

Το άρθρο 67 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ορίζει ότι η Ένωση συγκροτεί χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διαφορετικών νομικών συστημάτων και παραδόσεων των κρατών μελών. Η παράγραφος 4 του εν λόγω άρθρου προβλέπει ότι η Ένωση διευκολύνει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ιδίως με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις. Το άρθρο 81 της Συνθήκης αναφέρεται ρητά σε μέτρα, με τα οποία διασφαλίζεται «η αμοιβαία αναγνώριση μεταξύ των κρατών μελών των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων και η εκτέλεσή τους» καθώς και «η συμβατότητα των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία». Πολλές νομικές πράξεις έχουν ήδη θεσπιστεί με τη συγκεκριμένη νομική βάση, ιδίως ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 της 27ης Νοεμβρίου 2003 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1347/2000, οι οποίες όμως δεν ενσωματώνουν τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων στο πεδίο εφαρμογής τους.

Το πρόγραμμα μέτρων για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων, που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 30 Νοεμβρίου 2000¹, προέβλεπε την κατάρτιση νομοθεσίας για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων στον τομέα [της λύσης του καθεστώτος που διέπει τις] «γαμικές σχέσεις και των περιουσιακών συνεπειών του χωρισμού των εκτός γάμου ζευγαριών». Το πρόγραμμα της Χάγης², που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της 4ης και 5ης Νοεμβρίου 2004, το οποίο καθιέρωσε ως πρώτη προτεραιότητα την εφαρμογή του προγράμματος αμοιβαίας αναγνώρισης του 2000, κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει Πράσινη Βίβλο για τη «ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, καθώς και το ζήτημα της δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης» και τόνισε την ανάγκη θέσπισης, μέχρι το 2011, νομικής πράξης στον συγκεκριμένο τομέα.

Το πρόγραμμα της Στοκχόλμης, που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 11 Δεκεμβρίου 2009, αναφέρει επίσης ότι η αμοιβαία αναγνώριση θα πρέπει να επεκταθεί στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και στις περιουσιακές συνέπειες του χωρισμού των εκτός γάμου ζευγαριών.

Στην «Έκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ: άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της ΕΕ», που εγκρίθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2010³, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι η αβεβαιότητα όσον αφορά τα δικαιώματα ιδιοκτησίας των διεθνών ζευγαριών αποτελεί ένα από τα κύρια εμπόδια που εξακολουθούν να συναντούν στην καθημερινή ζωή τους οι πολίτες της ΕΕ όταν ασκούν τα δικαιώματά τους ως πολίτες της ΕΕ πέραν των εθνικών συνόρων. Πρότείνει ως εκ τούτου ως μέσο αντιμετώπισης την έκδοση το 2011 πρότασης νομοθετικής πράξης που να παρέχει τη δυνατότητα στα διεθνή ζευγάρια (σύζυγοι ή καταχωρισμένοι σύντροφοι) να γνωρίζουν ευκολότερα ποια δικαστήρια είναι αρμόδια και ποια νομοθεσία εφαρμόζεται στα ιδιοκτησιακά τους δικαιώματα.

¹ EE C 12 της 15.1.2001, σ. 1.

² EE C 53 της 3.3.2005, σ.1.

³ COM (2010) 603.

Στις 16 Μαρτίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση⁴ κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και πρόταση⁵ κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.

Η νομική βάση για τους προτεινόμενους κανονισμούς του Συμβουλίου ήταν το άρθρο 81 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι προτάσεις αφορούσαν τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις, οι οποίες παρουσιάζουν «πτυχές που εμπίπτουν στο οικογενειακό δίκαιο». Σύμφωνα με αυτή τη νομική βάση θεσπίζονται μέτρα από το Συμβούλιο, το οποίο αποφασίζει ομόφωνα και κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο γνωμοδότησε στις 10 Σεπτεμβρίου 2013⁶.

Οι προτάσεις της Επιτροπής συζητήθηκαν στην ομάδα εργασίας Θεμάτων Αστικού Δικαίου του Συμβουλίου (περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων) έως το τέλος του 2014. Τον Δεκέμβριο του 2014, το Συμβούλιο αποφάσισε να χορηγήσει προθεσμία περίσκεψης στα κράτη μέλη που εξακολουθούσαν να αντιμετωπίζουν δυσκολίες· ωστόσο, αυτή η περίοδος θα έπρεπε να έχει μέγιστη διάρκεια ενός έτους. Στη συνεδρίαση της 3ής Δεκεμβρίου 2015, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν δυνατό να επιτευχθεί ομοφωνία για την έκδοση των προτάσεων κανονισμών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων και ότι, επομένως, δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθούν οι στόχοι συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα εντός εύλογης χρονικής περιόδου από την Ένωση στο σύνολό της. Το Συμβούλιο επεσήμανε επίσης ότι διάφορα κράτη μέλη δήλωσαν ότι είναι πρόθυμα να εξετάσουν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας στα ζητήματα τα οποία αφορούν οι προτάσεις.

Από τον Δεκέμβριο 2015 έως τον Φεβρουάριο 2016, 17 κράτη μέλη⁷ απήθυναν αίτημα στην Επιτροπή δηλώνοντας ότι επιθυμούν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ τους στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των διεθνών ζευγαριών και, συγκεκριμένα, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, και ζητώντας από την Επιτροπή να υποβάλει σχετική πρόταση στο Συμβούλιο.

Η πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, η οποία θα καλύπτει ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων· η παρούσα πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις

⁴ COM (2011) 126.

⁵ COM (2011) 127.

⁶ Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση της Δανίας, το οποίο προσαρτάται στις συνθήκες, η Δανία δεν συμμετείχε στη θέσπιση του προτεινόμενου κανονισμού και δεν δεσμευόταν από αυτόν, ούτε υπόκειτο στην εφαρμογή του. Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας το οποίο προσαρτάται στις συνθήκες, η Ιρλανδία και το Ηνωμένο Βασίλειο δεν εκδήλωσαν την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στη θέσπιση και στην εφαρμογή του προτεινόμενου κανονισμού.

⁷ A7-0253/2013.

των καταχωρισμένων συντρόφων και η παράλληλη πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι οποίες αμοτέρως καθιερώνουν τη διεθνή συνεργασία και εκδόθηκαν από την Επιτροπή ταυτόχρονα, αποτελούν την απάντηση της Επιτροπής στο αίτημα 17 κρατών μελών (εφεξής αποκαλούμενων «τα συμμετέχοντα κράτη μέλη»). Η πρόταση απόφασης του Συμβουλίου περιλαμβάνει λεπτομερή αξιολόγηση των νομικών όρων που διέπουν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των διεθνών ζευγαριών, η οποία θα καλύπτει ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, καθώς και της καταλληλότητας αυτών των όρων.

1.2. Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Η αυξανόμενη κινητικότητα των προσώπων εντός ενός χώρου χωρίς εσωτερικά σύνορα συνεπάγεται σημαντική αύξηση των ζευγαριών, οποιασδήποτε μορφής, μεταξύ υπηκόων διαφορετικών κρατών μελών οι οποίοι ζουν σε διαφορετικό κράτος μέλος από το δικό τους ή αποκτούν συχνά περιουσιακά αγαθά που βρίσκονται στο έδαφος διαφόρων κρατών μελών. Μια μελέτη που πραγματοποιήθηκε από την κοινοπραξία ASSER-UCL το 2003⁸ καταδεικνύει τη σημασία του φαινομένου των διεθνών ζευγαριών στο εσωτερικό της Ένωσης και τις πρακτικές και νομικές δυσκολίες οι οποίες ανακύπτουν, τόσο κατά την καθημερινή διαχείριση των περιουσιακών αγαθών του ζεύγους όσο και κατά τη στιγμή της διανομής τους, που καθίσταται αναγκαία σε περίπτωση χωρισμού του ζεύγους ή θανάτου ενός εκ των μελών του. Μπορεί η πλέον τρέχουσα μορφή ζεύγους να είναι το έγγαμο ζεύγος, ωστόσο έχουν εμφανιστεί νέες μορφές ζεύγους, μεταξύ των οποίων η καταχωρισμένη συμβίωση, η οποία αφορά την ένωση δύο προσώπων τα οποία έχουν σταθερή σχέση επίσημα καταχωρισμένη από δημόσια αρχή. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα ζευγάρια που έχουν καταχωρήσει τη σχέση τους συνδέονται συχνά με τη μεγάλη ανομοιογένεια που παρατηρείται μεταξύ των εφαρμοστέων κανόνων οι οποίοι διέπουν τις περιουσιακές σχέσεις αυτών των ζευγαριών, σύμφωνα τόσο με το ουσιαστικό όσο και με το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.

Λόγω των ιδιοτήτων της καταχωρισμένης συμβίωσης και του γάμου και των διαφορετικών νομικών συνεπειών αυτών των μορφών ένωσης, η Επιτροπή υποβάλλει δύο επιμέρους προτάσεις κανονισμών: μία σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων και μία τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων. Αυτές οι δύο προτάσεις αποτελούν μέτρα για την εφαρμογή της ενισχυμένης συνεργασίας που καθιερώνεται στους τομείς της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και επιβολής αποφάσεων σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, η οποία καλύπτει ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων.

Σκοπός της παρούσας πρότασης είναι να θεσπίσει ένα σαφές νομικό πλαίσιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το οποίο να καλύπτει τον καθορισμό της διεθνούς δικαιοδοσίας και του εφαρμοστέου δικαίου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, και να διευκολύνει την κυκλοφορία των σχετικών αποφάσεων και επίσημων εγγράφων μεταξύ των κρατών μελών.

⁸ Σουηδία, Βέλγιο, Ελλάδα, Κροατία, Σλοβενία, Ισπανία, Γαλλία, Πορτογαλία, Ιταλία, Μάλτα, Λουξεμβούργο, Γερμανία, Τσεχική Δημοκρατία, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Βουλγαρία και Φινλανδία.

2. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ – ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

Πριν από την κατάρτιση της πρότασης της Επιτροπής του 2011, πραγματοποιήθηκε ευρεία διαβούλευση με τα κράτη μέλη, τα υπόλοιπα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τους πολίτες. Μετά τη δημοσίευση της μελέτης του 2003, η Επιτροπή δημοσίευσε στις 17 Ιουλίου 2006 Πράσινη Βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων⁹, καθώς και το ζήτημα της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης, που έδωσε λαβή για την έναρξη ευρείας διαβούλευσης στον συγκεκριμένο τομέα. Συγκροτήθηκε από την Επιτροπή ομάδα εμπειρογνομόνων, με την επωνυμία « PRM/III », για την εκπόνηση της πρότασης. Τα μέλη αυτής της ομάδας προέρχονταν από διάφορα σχετικά επαγγέλματα που αντιπροσώπευαν τις διάφορες ευρωπαϊκές νομικές παραδόσεις και συνεδρίασαν πέντε φορές μεταξύ 2008 και 2010. Η Επιτροπή διοργάνωσε επίσης, στις 28 Σεπτεμβρίου 2009, δημόσια ακρόαση στο πλαίσιο της οποίας οι ανταλλαγές απόψεων με εκατό περίπου συμμετέχοντες επιβεβαίωσαν την ανάγκη να υπάρξει νομική πράξη της Ένωσης σε αυτόν τον τομέα, η οποία να καλύπτει κυρίως τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων. Διοργανώθηκε επίσης συνεδρίαση με τους εθνικούς εμπειρογνώμονες, στις 23 Μαρτίου 2010, για να συζητηθούν τα κύρια σημεία της υπό προπαρασκευή πρότασης. Τέλος, η Επιτροπή πραγματοποίησε κοινή μελέτη επιπτώσεων για τις προτάσεις κανονισμών που αφορούν αντίστοιχα τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων και τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων.

Οι δύο νέες προτάσεις σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων περιέχουν λύσεις παρόμοιες με αυτές που παρουσιάστηκαν στις προτάσεις του 2011, λαμβάνοντας υπόψη τις συζητήσεις στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έως το τέλος του 2015.

3. ΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

3.1. Νομική βάση

Νομική βάση της παρούσας πρότασης είναι το άρθρο 81 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με το οποίο αναγνωρίζεται στο Συμβούλιο η αρμοδιότητα να θεσπίζει ομοφώνως, κατόπιν διαβούλευσης με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, μέτρα για θέματα οικογενειακού δικαίου τα οποία έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις.

Όπως ισχύει και για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, οι περιουσιακές σχέσεις που υφίστανται μεταξύ συντρόφων αφενός, και μεταξύ συντρόφων και τρίτων αφετέρου, εξαρτώνται από την προηγούμενη ύπαρξη σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης. Πράγματι, οι περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δημιουργούνται με την καταχώριση της συμβίωσής τους- όπως αντίστοιχα οι περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δημιουργούνται με τον γάμο- και παύουν να υπάρχουν με τη διάλυση της σχέσης. Με την καταχώριση της συμβίωσής τους ενώπιον δημόσιας αρχής, οι σύντροφοι δημιουργούν μεταξύ τους σταθερές και νομικώς αναγνωρισμένες σχέσεις. Εξάλλου, τα περισσότερα κράτη μέλη που προβλέπουν στη νομοθεσία τους κανόνες εφαρμοστέους στη σχέση συμβίωσης εξομοιώνουν αυτόν το θεσμό, στο μέτρο του δυνατού, με τον θεσμό του γάμου.

⁹ Μελέτη για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και για την περιουσία των μη έγγαμων ζευγαριών στο ιδιωτικό διεθνές δίκαιο και στο εσωτερικό δίκαιο των κρατών μελών της Ένωσης, Κοινοπραξία ASSER-UCL.

Βλ. http://europa.eu.int/comm/justice_home/doc_centre/civil/studies/doc_civil_studies_en.htm

Στόχος της παρούσας πρότασης είναι να θεσπιστεί ένα πλήρες σύνολο κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου που να διέπουν τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων. Η πρόταση αφορά, κατά συνέπεια, τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων. Οι κανόνες που περιλαμβάνονται στην πρόταση εφαρμόζονται αποκλειστικά στις καταστάσεις διασυνοριακού χαρακτήρα. Συνεπώς, εκπληρώνεται η προϋπόθεση των διασυνοριακών επιπτώσεων η οποία προβλέπεται στο άρθρο 81 παράγραφος 3. Η παρούσα πρόταση αφορά μόνο τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων και δεν ορίζει τον θεσμό της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης ούτε επιβάλλει την αναγνώριση σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης σε άλλο κράτος μέλος.

3.2. Αρχή της επικουρικότητας

Οι στόχοι της πρότασης μπορούν να επιτευχθούν μόνο με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, οι οποίοι πρέπει να είναι πανομοιότυποι σε όλα τα συμμετέχοντα κράτη μέλη, ούτως ώστε να διασφαλίζεται ασφάλεια δικαίου και προβλεψιμότητα για τους πολίτες. Ως εκ τούτου, τυχόν μονομερής δράση των κρατών μελών θα αντέβαινε στον συγκεκριμένο στόχο. Δεν υπάρχουν στον συγκεκριμένο τομέα ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις, εκτός από τη σύμβαση για την αναγνώριση της καταχωρισμένης συμβίωσης, της 5ης Σεπτεμβρίου 2007, της «Διεθνούς επιτροπής για την προσωπική κατάσταση». Ωστόσο, αυτή η σύμβαση αφορά μόνον την αναγνώριση των σχέσεων συμβίωσης και δεν έχει τεθεί σε ισχύ, με αποτέλεσμα να μη φαίνεται ικανή να προσφέρει τις αναμενόμενες λύσεις δεδομένου του εύρους των προβλημάτων που αναφέρονται στην παρούσα πρόταση, τα οποία επισημάνθηκαν τόσο στη μελέτη επιπτώσεων όσο και στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης. Δεδομένου του χαρακτήρα και της κλίμακας των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της Ένωσης, οι στόχοι της πρότασης μπορούν να επιτευχθούν μόνο στο επίπεδο της Ένωσης.

3.3. Αρχή της αναλογικότητας

Η πρόταση είναι σύμφωνη με την αρχή της αναλογικότητας υπό την έννοια ότι περιορίζεται αυστηρά σε αυτό που είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων της. Η πρόταση δεν εναρμονίζει το ουσιαστικό δίκαιο των κρατών μελών που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων και δεν έχει συνέπειες όσον αφορά τη φορολόγηση της εκκαθάρισης των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων με βάση τη νομοθεσία των κρατών μελών. Η παρούσα πρόταση δεν θα δημιουργήσει οποιαδήποτε νέα οικονομικά ή διοικητικά βάρη για τους πολίτες και συνεπάγεται πολύ περιορισμένο πρόσθετο βάρος για τις οικείες εθνικές αρχές.

3.4. Επιπτώσεις στα θεμελιώδη δικαιώματα

Σύμφωνα με τη στρατηγική της Ένωσης για την αποτελεσματική εφαρμογή του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση¹⁰, η Επιτροπή επαλήθευσε ότι η πρόταση συνάδει με τα δικαιώματα που περιλαμβάνονται στο Χάρτη.

Δεν θίγει το δικαίωμα στο σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής και το δικαίωμα γάμου και ίδρυσης οικογένειας που προβλέπονται αντίστοιχα στα άρθρα 7 και 9 του Χάρτη.

Το δικαίωμα ιδιοκτησίας, που προβλέπεται στο άρθρο 17 του Χάρτη, ενισχύεται. Η προβλεψιμότητα ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο στο σύνολο των περιουσιακών αγαθών του ζεύγους θα δώσει πράγματι στους συντρόφους τη δυνατότητα αποτελεσματικότερης απόλαυσης του δικαιώματός τους στην ιδιοκτησία.

¹⁰ COM (2006) 400.

Η Επιτροπή βεβαιώθηκε επίσης ότι η πρόταση συμμορφώνεται με το άρθρο 9 του Χάρτη σχετικά με το δικαίωμα δημιουργίας οικογένειας σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες και με το άρθρο 21 του Χάρτη, το οποίο απαγορεύει οποιεσδήποτε διακρίσεις.

Τέλος, οι προτεινόμενες διατάξεις βελτιώνουν την πρόσβαση στη δικαιοσύνη στην Ένωση για τους πολίτες και, ιδιαίτερα, για τους καταχωρισμένους συντρόφους. Διευκολύνουν την εφαρμογή του άρθρου 47 του Χάρτη, το οποίο κατοχυρώνει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου. Με τη θέσπιση αντικειμενικών κριτηρίων για τον προσδιορισμό του αρμόδιου δικαστηρίου, αποφεύγονται οι παράλληλες διαδικασίες καθώς και οι εσπευσμένες προσφυγές στα δικαστήρια εκ μέρους του πιο ενεργού διαδίκου.

3.5. Επιλογή νομικής πράξης

Η ασφάλεια δικαίου και η προβλεψιμότητα μπορούν να επιτευχθούν μόνο μέσω σαφών και ενιαίων κανόνων και, για τον λόγο αυτό, είναι επιβεβλημένη η έκδοση κανονισμού. Οι προτεινόμενοι κανόνες όσον αφορά τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων είναι επακριβείς και λεπτομερείς και δεν απαιτούν μεταφορά στο εθνικό δίκαιο. Οι στόχοι της ασφάλειας δικαίου και της προβλεψιμότητας θα ετίθεντο υπό αμφισβήτηση αν τα κράτη μέλη διέθεταν διακριτική ευχέρεια κατά την εφαρμογή των κανόνων.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ, ΑΠΛΟΥΣΤΕΥΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΧΗ ΜΕ ΤΙΣ ΑΛΛΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΤΗΣ ΈΝΩΣΗΣ

4.1. Δημοσιονομικές επιπτώσεις

Η πρόταση δεν θα έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

4.2. Απλούστευση

Η εναρμόνιση των κανόνων διεθνούς δικαιοδοσίας θα απλουστεύσει σημαντικά τις διαδικασίες παρέχοντας τη δυνατότητα προσδιορισμού, βάσει κοινών κανόνων, του δικαστηρίου που έχει δικαιοδοσία να αποφανθεί σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων. Η επέκταση της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων που επιλαμβάνονται υπόθεσης λύσης της σχέσης συμβίωσης ή κληρονομικής διαδοχής μετά τον θάνατο ενός εκ των συντρόφων, κατ' εφαρμογή ισχυουσών πράξεων της Ένωσης, στις συνδεδεμένες διαδικασίες που αφορούν το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των συντρόφων, θα δώσει στους πολίτες τη δυνατότητα να εξετάζεται από το ίδιο δικαστήριο το σύνολο των ζητημάτων που αφορούν την κατάστασή τους.

Η εναρμόνιση των κανόνων για τη σύγκρουση νόμων θα απλουστεύσει σημαντικά τις διαδικασίες, καθορίζοντας το εφαρμοστέο δίκαιο στη βάση ενός ενιαίου συνόλου κανόνων, το οποίο θα αντικαταστήσει τους υφιστάμενους εθνικούς κανόνες για τη σύγκρουση νόμων στα συμμετέχοντα κράτη μέλη.

Τέλος, οι προτεινόμενοι κανόνες σχετικά με την αναγνώριση και εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων θα διευκολύνουν την κυκλοφορία των πολιτών μεταξύ κρατών μελών.

4.3. Συνεκτικότητα με άλλες πολιτικές της Ένωσης

Η παρούσα πρόταση εγγράφεται στο πλαίσιο του εγχειρήματος της Επιτροπής να εξαλείψει τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι πολίτες της Ένωσης στην καθημερινότητά τους, όταν ασκούν τα δικαιώματα που τους αναγνωρίζει η ΕΕ, όπως αναφέρεται στην προαναφερόμενη έκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ.

5. ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

5.1. Κεφάλαιο I: Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1

Η έννοια των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων πρέπει να ερμηνευτεί με αυτόνομο τρόπο και να καλύπτει ταυτόχρονα τα ζητήματα που αφορούν την καθημερινή διαχείριση των περιουσιακών αγαθών των καταχωρισμένων συντρόφων καθώς και εκείνα που συνδέονται με την εκκαθάρισή τους λόγω του χωρισμού του ζεύγους ή του θανάτου ενός εκ των μελών του.

Κρίθηκε προτιμητέο, όσον αφορά τον προσδιορισμό των τομέων που καλύπτονται από τη μελλοντική πράξη, να καταρτιστεί εξαντλητικός κατάλογος των θεμάτων που αποκλείονται από τον κανονισμό. Τοιουτοτρόπως, τα ζητήματα που καλύπτονται ήδη από τους ισχύοντες κανονισμούς της ΕΕ, όπως οι υποχρεώσεις διατροφής¹¹, κυρίως μεταξύ συντρόφων, και τα θέματα που ανακύπτουν από το κληρονομικό δίκαιο¹², αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Ο κανονισμός δεν επηρεάζει την ύπαρξη ή την εγκυρότητα μιας σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης βάσει του εθνικού δικαίου ή την αναγνώριση σε ένα κράτος μέλος σχέσης συμβίωσης που έχει καταχωριστεί σε άλλο κράτος μέλος. Επίσης, δεν επηρεάζει ζητήματα κοινωνικής ασφάλισης ή συνταξιοδοτικά δικαιώματα σε περίπτωση λύσης ή ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης.

Ο κανονισμός δεν αφορά τον χαρακτήρα των εμπράγματων δικαιωμάτων επί περιουσιακών αγαθών, τον χαρακτηρισμό περιουσιακών αγαθών και δικαιωμάτων και τον προσδιορισμό των προνομίων του δικαιούχου αυτών των δικαιωμάτων.

Οι απαιτήσεις καταχώρισης στο κτηματολόγιο και τα αποτελέσματα καταχώρισης ή απουσίας καταχώρισης σε αυτό, αποκλείονται επίσης από το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.

Άρθρο 3

Με στόχο τη συνοχή και προκειμένου να διευκολυνθεί η κατανόηση και η ομοιόμορφη εφαρμογή, ορισμένοι ορισμοί των εννοιών που εμφανίζονται στον παρόντα κανονισμό είναι κοινοί με άλλες ήδη ισχύουσες νομικές πράξεις της ΕΕ.

Οι περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, οι οποίες είναι το αποκλειστικό αντικείμενο του παρόντος κανονισμού, ορίζονται κατά τρόπο ειδικό, με αποτέλεσμα να περιορίζονται στις υφιστάμενες περιουσιακές σχέσεις μεταξύ των συντρόφων και μεταξύ των συντρόφων και τρίτων, οι οποίες σχέσεις είναι απόρροια της επισημοποιηθείσας μέσω της καταχώρισης της συμβίωσης σχέσης.

Εξάλλου, ο προτεινόμενος ορισμός της έννοιας του «δικαστηρίου» περιλαμβάνει τις αρχές και τα νομικά επαγγέλματα (όπως οι συμβολαιογράφοι) που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή αποφασίζουν με μεταβίβαση αρμοδιοτήτων εκ μέρους δικαστηρίου, έτσι ώστε οι αποφάσεις τους να εξομοιώνονται με δικαστικές αποφάσεις, όσον αφορά τον τρόπο αναγνώρισης και εκτέλεσής τους σε κάποιο άλλο κράτος μέλος από εκείνο στο οποίο εκδόθηκαν.

¹¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής, COM(2010) 573 της 19.10.2010.

¹² Διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009 (ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1).

5.2. Κεφάλαιο II: Διεθνής δικαιοδοσία

Οι δικαστικές διαδικασίες σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων αφορούν συχνά την εκκαθάρισή τους η οποία προκαλείται επειδή το ζεύγος παύει να υφίσταται ως ζεύγος, εξαιτίας θανάτου ενός εκ των συντρόφων ή χωρισμού των συντρόφων ή λύσης ή ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης.

Ο επιδιωκόμενος στόχος από τον παρόντα κανονισμό είναι κυρίως να επιτρέψει να εξετάζονται οι διάφορες συνδεδεμένες διαδικασίες που αφορούν τους πολίτες από τα δικαστήρια του ίδιου κράτους μέλους. Για αυτόν τον σκοπό, ο κανονισμός εξασφαλίζει την αντιστοιχία των κανόνων καθορισμού της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων που καλούνται να αποφανθούν για τα περιουσιακά ζητήματα των καταχωρισμένων συντρόφων με τους κανόνες που ήδη ισχύουν σε άλλες πράξεις της Ένωσης, ώστε το κράτος μέλος τα δικαστήρια του οποίου αποφαινόμενα επί υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής ενός συντρόφου ή λύσης ή ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης να έχουν διεθνή δικαιοδοσία επί των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων.

Άρθρο 4

Προκειμένου, σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συντρόφων, να μπορεί το αρμόδιο δικαστήριο να αποφαινόμενα τόσο για την κληρονομική διαδοχή του αποθανόντος συντρόφου όσο και για την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, αυτό το άρθρο ορίζει ότι το αρμόδιο για την κληρονομική διαδοχή δικαστήριο σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 θα πρέπει να είναι επίσης αρμόδιο να αποφαινόμενα για την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων που συνδέονται με την κληρονομική διαδοχή.

Άρθρο 5

Αντιστοίχως, το δικαστήριο ενός κράτους μέλους το οποίο ασχολείται με τη λύση ή την ακύρωση μιας σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης θα πρέπει επίσης να αποφαινόμενα, με τη συναίνεση των συντρόφων, για την εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων η οποία προκαλείται από τη λύση ή την ακύρωση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης.

Άρθρα 6 και 7

Το άρθρο 6 προβλέπει εξάλλου δικούς του κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που εφαρμόζονται στην περίπτωση που ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων δεν συνδέονται με διαδικασίες κληρονομικής διαδοχής ή με τη λύση ή ακύρωση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης (για παράδειγμα, όταν οι σύντροφοι επιθυμούν να αλλάξουν το καθεστώς που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ τους). Ένας κατάλογος συνδετικών στοιχείων που απαριθμούνται ιεραρχικά καθορίζει το κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια είναι αρμόδια να ασχοληθούν με τις διαδικασίες που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων.

Τα προτεινόμενα κριτήρια είναι κυρίως η κοινή συνήθης διαμονή των συντρόφων, η τελευταία κοινή συνήθης διαμονή εφόσον ένας εκ των συντρόφων εξακολουθεί να διαμένει εκεί ή η συνήθης διαμονή του εναγομένου, τα οποία αποτελούν πολύ διαδεδομένα κριτήρια τα οποία συμπίπτουν συχνά με τον τόπο στον οποίο ευρίσκονται τα περιουσιακά αγαθά των συντρόφων. Ένα άλλο κριτήριο είναι η κοινή ιθαγένεια των συντρόφων, ενώ το τελευταίο κριτήριο είναι το κράτος μέλος στο οποίο δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.

Στις εν λόγω περιπτώσεις, προκειμένου να βελτιώνεται η προβλεψιμότητα και η ελευθερία επιλογής των συντρόφων, το άρθρο 7 επιτρέπει επίσης στους συντρόφους να συμφωνούν ότι τα δικαστήρια που θα πρέπει να αποφαινούνται επί των θεμάτων των περιουσιακών τους σχέσεων θα πρέπει να είναι τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συντρόφων ή τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.

Άρθρο 9

Κατ' εξαίρεση, το δικαστήριο κράτους μέλους που έχει διεθνή δικαιοδοσία δύναται να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο, εάν το εθνικό δίκαιο του κράτους μέλους δεν προβλέπει τον θεσμό της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η δυνατότητα των συντρόφων να προσφύγουν στη δικαιοσύνη σε αυτές τις περιπτώσεις, οι σύντροφοι μπορούν να συμφωνήσουν ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις τους ή τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο οποίο δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης θα αποφαινούνται επί των διαδικασιών. Σε αντίθετη περίπτωση, τα οριζόμενα στο άρθρο 5 κριτήρια θα καθορίζουν το κράτος μέλος τα δικαστήρια του οποίου πρέπει να αποφανθούν επί του ζητήματος.

Σε κάθε περίπτωση, το αρμόδιο δικαστήριο κράτους μέλους δεν θα μπορεί να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο στην περίπτωση που οι σύντροφοι έχουν επιτύχει έκδοση απόφασης λύσης ή ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσής τους και αυτή η λύση ή η ακύρωση είναι δυνατόν να αναγνωριστεί στο δικαστήριο αυτού του κράτους μέλους.

Άρθρο 10

Όταν δεν θεμελιώνεται η δικαιοδοσία κανενός κράτους μέλους κατ' εφαρμογή των προηγούμενων άρθρων, αυτό το άρθρο κατοχυρώνει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τους συντρόφους και τους τρίτους ενδιαφερομένους ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους στο οποίο ένας εκ των συντρόφων ή αμφότεροι οι σύντροφοι διατηρούν ακίνητη περιουσία. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα δικαστήρια αποφαινούνται μόνο όσον αφορά την ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

5.3. Κεφάλαιο III: Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρο 20

Το δίκαιο που εφαρμόζεται σε θέματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων μπορεί να είναι το δίκαιο κράτους μέλους ή το δίκαιο τρίτης χώρας.

Άρθρο 21

Στον κανονισμό προκρίνεται η λύση ενός ενιαίου καθεστώτος: το σύνολο των περιουσιακών αγαθών των συντρόφων, ανεξαρτήτως της φύσης (κινητά ή ακίνητα αγαθά) και της τοποθεσίας τους, υπόκειται σε ένα μόνο δίκαιο, το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο.

Τα ακίνητα καταλαμβάνουν ιδιαίτερη θέση στην περιουσία των ζευγαριών και μία από τις προβλεπόμενες δυνατότητες είναι να διέπονται από το δίκαιο του κράτους στο οποίο αυτά βρίσκονται (*lex rei sitae*), γεγονός που καταλήγει στο να επιτρέπει τη διαφοροποίηση του δικαίου που πρέπει να εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων. Αυτή η

λύση φαίνεται εντούτοις να αποτελεί πηγή δυσκολιών, κυρίως κατά τη στιγμή της εκκαθάρισης των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, υπό την έννοια ότι συνεπάγεται μια ανεπιθύμητη διάσπαση της ενότητας του καθεστώτος που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων (ενώ το παθητικό εξακολουθεί να υπόκειται σε ενιαίο καθεστώς) και την εφαρμογή χωριστών δικαίων για διάφορα περιουσιακά αγαθά που απαρτίζουν την περιουσία των καταχωρισμένων συντρόφων. Ως εκ τούτου, ο κανονισμός προβλέπει ότι το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο, ανεξάρτητα από το αν έχει επιλεγεί από τους συντρόφους ή, ελλείψει επιλογής, καθορίζεται από άλλες διατάξεις, θα εφαρμόζεται για το σύνολο των περιουσιακών αγαθών των καταχωρισμένων συντρόφων, κινητών ή ακινήτων, ανεξαρτήτως της τοποθεσίας τους.

Άρθρο 22

Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, επιτεύχθηκε ευρεία συναίνεση υπέρ της αναγνώρισης ορισμένης ελευθερίας των μερών κατά τον καθορισμό του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων δικαίου, ώστε οι σύζυγοι να μπορούν να διαχειρίζονται ευκολότερα την περιουσία τους. Η δυνατότητα επιλογής του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου θα πρέπει να εφαρμόζεται εξίσου και σε καταχωρισμένους συντρόφους. Η δυνατότητα που αναγνωρίζεται στους συντρόφους να επιλέξουν αυτό το δίκαιο πρέπει να είναι σαφώς ρυθμισμένη, προκειμένου να αποτρέψει την επιλογή δικαίου που έχει ελάχιστη σχέση με την πραγματικότητα ή την εξέλιξη της κατάστασης του ζεύγους· επομένως, το επιλεγμένο δίκαιο πρέπει να είναι το δίκαιο της συνήθους διαμονής ή της ιθαγένειας των συντρόφων ή των μελλοντικών συντρόφων ή ενός εξ αυτών ή το δίκαιο του κράτους στο οποίο δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.

Πέραν της δυνατότητας που αναγνωρίζεται στους συντρόφους να επιλέγουν το εφαρμοστέο δίκαιο κατά τη στιγμή της δημιουργίας της καταχωρισμένης σχέσης συμβίωσης, αυτό το άρθρο επιτρέπει επίσης αυτή την επιλογή μεταγενέστερα, κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης. Κατά τον ίδιο τρόπο, οι σύντροφοι που επέλεξαν το εφαρμοστέο δίκαιο κατά τη στιγμή της δημιουργίας της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης μπορούν στη συνέχεια να αποφασίσουν να αλλάξουν αυτό το δίκαιο και να επιλέξουν κάποιο άλλο. Εάν οι σύντροφοι αποφασίσουν να αλλάξουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις τους δίκαιο, μπορούν να επιλέξουν μόνο κάποιο δίκαιο το οποίο θα μπορούσαν να επιλέξουν κατά τη στιγμή της δημιουργίας της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσής τους.

Μόνον η εκούσια μεταβολή του εφαρμοστέου στους συντρόφους δικαίου είναι εφικτή. Οι διατάξεις του κανονισμού δεν προβλέπουν αυτόματη μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου χωρίς τη ρητή συναίνεση των συντρόφων για μια τέτοια μεταβολή ή χωρίς να έχουν ενημερωθεί οι σύντροφοι σχετικά, και τούτο για να αποφευχθεί η ανασφάλεια δικαίου.

Εξάλλου, προκειμένου να αποφευχθεί ενδεχόμενη μεταβολή του δικαίου που εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, με ανεπιθύμητα αποτελέσματα για αυτούς, η συγκεκριμένη μεταβολή πρέπει να παράγει αποτελέσματα μόνον για το μέλλον, εκτός εάν οι σύντροφοι αποφασίσουν ρητά να της προσδώσουν αναδρομικό χαρακτήρα.

Η προστασία των δικαιωμάτων τρίτων έναντι της ενδεχόμενης μεταβολής του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των συντρόφων δικαίου, μεταβολή η οποία μπορεί να θίγει τα συμφέροντά τους είναι κατοχυρωμένη: ο κανονισμός προβλέπει ότι τα αποτελέσματα μιας αναδρομικής μεταβολής του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου δεν μπορούν να θίγουν τα δικαιώματα τρίτων.

Άρθρα 23 έως 25

Οι διατάξεις αυτές προβλέπουν κανόνες σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσουν οι σύντροφοι για να επιλέξουν το εφαρμοστέο δίκαιο και να συμφωνήσουν για τις περιουσιακές σχέσεις τους μέσω μιας συμφωνίας ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεών τους.

Άρθρο 26

Όταν οι σύντροφοι δεν επιλέγουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δίκαιο, είναι σημαντικό να προβλέπονται κοινές διατάξεις στα συμμετέχοντα κράτη μέλη που να επιτρέπουν να καθοριστεί ποιο δίκαιο είναι εφαρμοστέο απουσία επιλεγμένου από τους συντρόφους δικαίου. Το εφαρμοστέο δίκαιο θα είναι το δίκαιο του κράτους στο οποίο δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης. Ωστόσο, κατ' εξαίρεση, ένας εκ των συντρόφων μπορεί να υποβάλει αίτημα σε δικαστήριο ώστε το εφαρμοστέο δίκαιο να είναι το δίκαιο του κράτους της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής των συντρόφων.

Άρθρα 27 και 28

Στον κανονισμό αναφέρονται ορισμένα ζητήματα τα οποία διέπονται από το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο. Στα ζητήματα αυτά περιλαμβάνονται η εκκαθάριση των περιουσιακών σχέσεων και τα αποτελέσματα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις σχέσεις μεταξύ ενός συντρόφου και ενός τρίτου. Ωστόσο, προκειμένου να προστατεύονται τα δικαιώματα τρίτων, ο κανονισμός προβλέπει ότι ένας σύντροφος δεν μπορεί να επικαλεσθεί το εφαρμοστέο δίκαιο έναντι τρίτου σε μια διαφορά, εκτός εάν το τρίτο μέρος γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο. Στον κανονισμό προσδιορίζονται οι περιπτώσεις στις οποίες θεωρείται ότι το τρίτο μέρος γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει το εφαρμοστέο δίκαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων.

Άρθρο 29

Για να ληφθούν υπόψη οι εθνικοί κανόνες για την προστασία της οικογενειακής στέγης, η συγκεκριμένη διάταξη επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος να θέτει κατά μέρος την εφαρμογή αλλοδαπού δικαίου προς όφελος του δικού του δικαίου. Συνεπώς, για να κατοχυρωθεί η προστασία της οικογενειακής στέγης, ένα κράτος μέλος στην επικράτεια του οποίου βρίσκεται η συγκεκριμένη στέγη θα μπορεί να επιβάλλει τους δικούς του κανόνες προστασίας της οικογενειακής στέγης. Κατ' εξαίρεση, το συγκεκριμένο κράτος μπορεί να εφαρμόζει «κατά προτίμηση» το δικό του δίκαιο σε κάθε πρόσωπο που ζει στην επικράτειά του αντί των διατάξεων του κανονικά εφαρμοστέου δικαίου ή του δικαίου της συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων του συντρόφου του συγκεκριμένου προσώπου που έχει συναφθεί σε κάποιο άλλο κράτος μέλος.

5.4. Κεφάλαιο IV: Αναγνώριση, εκτελεστικότητα και εκτέλεση

Η πρόταση κανονισμού προβλέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων, των δημοσίων εγγράφων και των δικαστικών συμβιβασμών στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων. Επιτυγχάνει επομένως την αμοιβαία αναγνώριση, βάσει της αμοιβαίας εμπιστοσύνης που απορρέει από την ολοκλήρωση των κρατών μελών στους κόλπους της Ένωσης.

Αυτή η ελεύθερη κυκλοφορία συγκεκριμενοποιείται σε μια ενιαία διαδικασία για την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων, δημοσίων εγγράφων και δικαστικών συμβιβασμών που προέρχονται από κάποιο άλλο κράτος μέλος. Αυτή η διαδικασία αντικαθιστά τις εθνικές διαδικασίες που ισχύουν τώρα στα διάφορα κράτη μέλη. Οι λόγοι μη αναγνώρισης ή άρνησης εκτέλεσης εναρμονίζονται επίσης σε επίπεδο Ένωσης και έχουν μειωθεί στο ελάχιστο απαραίτητο. Αντικαθιστούν τους διάφορους και συχνά πιο εκτεταμένους λόγους που υπάρχουν σήμερα σε εθνικό επίπεδο.

Αποφάσεις

Οι προτεινόμενοι κανόνες σχετικά με την αναγνώριση και την εκτέλεση των αποφάσεων ευθυγραμμίζονται με τους κανόνες που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 σχετικά με την κληρονομική διαδοχή. Περιλαμβάνουν συνεπώς παραπομπή στη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας που προβλέπεται στον εν λόγω κανονισμό. Αυτό σημαίνει ότι κάθε απόφαση ενός κράτους μέλους αναγνωρίζεται στα άλλα κράτη μέλη χωρίς ιδιαίτερη διαδικασία και ότι, προκειμένου να επιτύχει την εκτέλεσή της σε άλλο κράτος μέλος, ο αιτών θα πρέπει να κινήσει ενιαία διαδικασία στο κράτος μέλος εκτέλεσης, η οποία θα του δώσει τη δυνατότητα να επιτύχει την κήρυξη της εκτελεστότητας. Η διαδικασία είναι μονομερής και περιορίζεται σε ένα πρώτο στάδιο σε έλεγχο των εγγράφων. Μόνο σε μεταγενέστερο στάδιο, σε περίπτωση εναντίωσης του εναγομένου, ο δικαστής προβαίνει σε εξέταση των πιθανών λόγων άρνησης. Αυτοί οι λόγοι εξασφαλίζουν τη δέουσα προστασία των δικαιωμάτων των εναγομένων.

Αυτοί οι κανόνες αποτελούν ένα σημαντικό βήμα προόδου σε σχέση με την ισχύουσα κατάσταση. Επί του παρόντος, η αναγνώριση και η εκτέλεση των αποφάσεων διέπεται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών ή από διμερείς συμφωνίες που έχουν συναφθεί μεταξύ ορισμένων κρατών μελών. Οι διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν διαφέρουν ανάλογα με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, ενώ το ίδιο ισχύει για τα απαιτούμενα για την κήρυξη εκτελεστότητας έγγραφα και για τους λόγους για τους οποίους απορρίπτεται η εκτέλεση των αλλοδαπών αποφάσεων.

Όπως διευκρινίστηκε ανωτέρω, ο παρών κανονισμός αποτελεί ένα πρώτο μέτρο που λαμβάνεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων και αφορά το οικογενειακό δίκαιο (βλ. σημείο 3.1). Δεδομένου αυτού του ειδικού πλαισίου, η ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων υπόκειται στη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας. Εντούτοις, η κατάργηση των ενδιάμεσων διαδικασιών (κήρυξη εκτελεστότητας), όπως και σε άλλους τομείς, θα μπορούσε να προβλεφθεί σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά από αξιολόγηση της εφαρμογής των κανόνων που περιλαμβάνονται στον παρόντα κανονισμό και την ανάπτυξη της δικαστικής συνεργασίας στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.

Οι πράξεις που καταρτίζονται από αρχές που ασκούν την εξουσία τους κατ' ανάθεση εξουσιών από δικαστήριο, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 του παρόντος κανονισμού, θα εξομοιώνονται με αποφάσεις δικαστηρίου και θα καλύπτονται από τις διατάξεις αναγνώρισης και εκτέλεσης που προβλέπονται από το συγκεκριμένο κεφάλαιο.

Δημόσια έγγραφα

Ενόψει της πρακτικής σημασίας των δημοσίων εγγράφων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων και με σκοπό να εξασφαλιστεί η συνοχή αυτού του κανονισμού με τις άλλες νομικές πράξεις της Ένωσης, ο παρών κανονισμός πρέπει να εξασφαλίζει την αποδοχή τους προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα ελεύθερης κυκλοφορίας τους.

Η αποδοχή των δημοσίων εγγράφων σημαίνει ότι αυτά απολαύουν της ίδιας αποδεικτικής ισχύος ως προς το περιεχόμενο του εγγράφου και τα πραγματικά περιστατικά που περιλαμβάνονται σε αυτό, και του ίδιου τεκμηρίου γνησιότητας και εκτελεστού χαρακτήρα όπως και στη χώρα προέλευσης.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 81 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου της νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου¹³,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹⁴,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση και ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, εντός του οποίου εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων. Για τη σταδιακή δημιουργία ενός τέτοιου χώρου, η Ένωση πρέπει να θεσπίσει μέτρα περί δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις, ιδίως όταν αυτό απαιτείται για την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 81 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα μέτρα αυτά ενδέχεται να περιλαμβάνουν μέτρα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία.
- (3) Κατά τη σύνοδό του στο Τάμπερε στις 15 και 16 Οκτωβρίου 1999, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και άλλων αποφάσεων των δικαστικών αρχών ως ακρογωνιαίο λίθο της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις και κάλεσε το Συμβούλιο και την Επιτροπή να υιοθετήσουν πρόγραμμα μέτρων για την υλοποίηση της εν λόγω αρχής.
- (4) Στις 30 Νοεμβρίου 2000, θεσπίστηκε κοινό πρόγραμμα μέτρων της Επιτροπής και του Συμβουλίου για την εφαρμογή της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των αποφάσεων επί

¹³ Διέπονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 (ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107).

¹⁴ ΕΕ C [...] της [...], σ. [...].

αστικών και εμπορικών υποθέσεων¹⁵. Το εν λόγω πρόγραμμα περιγράφει τα μέτρα σχετικά με την εναρμόνιση των κανόνων περί σύγκρουσης δικαίων ως μέτρα τα οποία έχουν σκοπό να διευκολύνουν την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων και προβλέπει την κατάρτιση νομικής πράξης στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και των περιουσιακών συνεπειών του χωρισμού των εκτός γάμου ζευγαριών.

- (5) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, που συνήλθε στις Βρυξέλλες στις 4 και 5 Νοεμβρίου 2004, θέσπισε νέο πρόγραμμα, με τίτλο «Το πρόγραμμα της Χάγης: ενίσχυση της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Στο συγκεκριμένο πρόγραμμα, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να υποβάλει Πράσινη Βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, καθώς και του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα τονίζει την ανάγκη να θεσπισθεί πράξη στον συγκεκριμένο τομέα.
- (6) Η Επιτροπή εξέδωσε, στις 17 Ιουλίου 2006, Πράσινη Βίβλο για τη ρύθμιση της σύγκρουσης νόμων όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, συμπεριλαμβανομένου του ζητήματος της διεθνούς δικαιοδοσίας και της αμοιβαίας αναγνώρισης¹⁶. Αυτή η Πράσινη Βίβλος έδωσε λαβή για την έναρξη ευρείας διαβούλευσης σχετικά με τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν, σε ευρωπαϊκό πλαίσιο, τα ζευγάρια κατά την εκκαθάριση της κοινής περιουσίας και με τα μέσα έννομης προστασίας που διαθέτουν για την επίλυση αυτών των προβλημάτων. Στην Πράσινη Βίβλο εξετάζονταν επίσης όλα τα ζητήματα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου με τα οποία έρχονται αντιμέτωπα τα ζευγάρια που συνδέονται με άλλου είδους σχέσεις πλην του γάμου, π.χ. τα ζευγάρια που έχουν συνάψει σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, καθώς και τα ειδικά ζητήματα που αντιμετωπίζουν αυτά τα ζευγάρια.
- (7) Κατά τη συνεδρίασή του στις Βρυξέλλες στις 10 και 11 Δεκεμβρίου 2009, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε νέο πολυετές πρόγραμμα καλούμενο «το Πρόγραμμα της Στοκχόλμης — Μια ανοικτή και ασφαλής Ευρώπη που εξυπηρετεί και προστατεύει τους πολίτες»¹⁷. Στο εν λόγω πρόγραμμα το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκτιμά ότι η αμοιβαία αναγνώριση θα πρέπει να επεκταθεί σε τομείς οι οποίοι δεν καλύπτονται ακόμη αλλά είναι ουσιώδεις για την καθημερινή ζωή, όπως για παράδειγμα οι περιουσιακές συνέπειες του χωρισμού ζευγαριών, λαμβανομένων υπόψη των νομικών συστημάτων των κρατών μελών, καθώς και της πολιτικής τους στον τομέα της δημόσιας τάξης (ordre public) και των σχετικών εθνικών παραδόσεων.
- (8) Στην «Έκθεση του 2010 για την ιθαγένεια της ΕΕ: άρση των εμποδίων στα δικαιώματα των πολιτών της Ένωσης», η οποία εκδόθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2010¹⁸, η Επιτροπή ανακοίνωσε την υποβολή νομοθετικής πρότασης η οποία θα επιτρέπει την κατάργηση των εμποδίων στην ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και κυρίως την υπέρβαση των δυσκολιών που αντιμετωπίζουν τα ζευγάρια κατά τη διαχείριση της περιουσίας τους ή τη διανομή της.
- (9) Στις 16 Μαρτίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση¹⁹ κανονισμού του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και πρόταση²⁰ κανονισμού του

¹⁵ EE C [...] της [...], σ. [...].

¹⁶ EE C 12 της 15.1.2001, σ. 1.

¹⁷ EE C 53 της 3.3.2005, σ. 1.

¹⁸ COM (2006) 400.

¹⁹ EE C 115 της 4.5.2010, σ. 1.

²⁰ COM (2010) 603.

Συμβουλίου σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.

- (10) Στη συνεδρίαση της 3ης Δεκεμβρίου 2015, το Συμβούλιο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι δεν ήταν δυνατό να επιτευχθεί ομοφωνία για την έγκριση των προτάσεων κανονισμών σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων και ότι, επομένως, δεν ήταν δυνατόν να επιτευχθούν οι στόχοι συνεργασίας σε αυτόν τον τομέα εντός εύλογης χρονικής περιόδου από την Ένωση στο σύνολό της.
- (11) Από τον Δεκέμβριο 2015 έως τον Φεβρουάριο 2016, η Σουηδία, το Βέλγιο, η Ελλάδα, η Κροατία, η Σλοβενία, η Ισπανία, η Γαλλία, η Πορτογαλία, η Ιταλία, η Μάλτα, το Λουξεμβούργο, η Γερμανία, η Τσεχική Δημοκρατία, οι Κάτω Χώρες, η Αυστρία, η Βουλγαρία και η Φινλανδία απηύθυναν αίτημα στην Επιτροπή δηλώνοντας ότι επιθυμούν την καθιέρωση ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ τους στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των διεθνών ζευγαριών και, συγκεκριμένα, **σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων**, και ζητώντας από την Επιτροπή να υποβάλει σχετική πρόταση στο Συμβούλιο.
- (12) Στις [...] το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση [...] για την έγκριση ενισχυμένης συνεργασίας στους τομείς της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των διεθνών ζευγαριών, η οποία θα καλύπτει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων.
- (13) Σύμφωνα με το άρθρο 328 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την καθιέρωσή τους, οι ενισχυμένες συνεργασίες είναι ανοιχτές σε όλα τα κράτη μέλη, με την επιφύλαξη της τήρησης των ενδεχόμενων προϋποθέσεων συμμετοχής που ορίζει η απόφαση εξουσιοδότησης. Παραμένουν επίσης ανοικτές ανά πάσα στιγμή, με την επιφύλαξη της τήρησης, επιπλέον των εν λόγω προϋποθέσεων, των πράξεων που έχουν ήδη θεσπιστεί στο πλαίσιο αυτό. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη που συμμετέχουν στην ενισχυμένη συνεργασία θα πρέπει να εξασφαλίζουν την προώθηση της συνεργασίας όσο το δυνατόν περισσότερων κρατών μελών. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και να εφαρμόζεται άμεσα μόνον στα συμμετέχοντα κράτη μέλη σύμφωνα με τις συνθήκες.
- (14) Σύμφωνα με το άρθρο 81 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να εφαρμόζεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων οι οποίες έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις.
- (15) Προκειμένου να υπάρχει ασφάλεια δικαίου για τα ζευγάρια που δεν έχουν συνάψει γάμο όσον αφορά τα περιουσιακά τους στοιχεία και να τους προσφερθεί ένας κάποιος βαθμός προβλεψιμότητας, ενδείκνυται να καλυφθεί με μία ενιαία πράξη το σύνολο των κανόνων που διέπουν τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων.
- (16) Η αντιμετώπιση των επίσημων μορφών συμβίωσης, πέραν του γάμου, διαφέρει στη νομοθεσία των κρατών μελών, και επιβάλλεται να γίνει διάκριση μεταξύ των ζευγαριών των οποίων η συμβίωση έχει επισημοποιηθεί με την καταχώρησή της ενώπιον δημόσιας αρχής και των ζευγαριών που συζούν σε ανεπίσημη ελεύθερη ένωση. Αν και σε ορισμένα

κράτη μέλη υπάρχουν νομοθετικές ρυθμίσεις για τα ζευγάρια αυτής της τελευταίας κατηγορίας, πρέπει να γίνεται διαχωρισμός τους από τις σχέσεις καταχωρισμένης συμβίωσης, των οποίων ο επίσημος χαρακτήρας επιτρέπει τη συνεκτίμηση των ιδιαιτεροτήτων τους και τον καθορισμό των κανόνων που τις διέπουν, στο πλαίσιο νομικής πράξης της Ένωσης. Για να διευκολυνθεί η απρόσκοπτη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, ενδείκνυται να εξαλειφθούν τα εμπόδια για την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων που έχουν καταχωρήσει τη μεταξύ τους συμβίωση, ιδίως δε οι δυσκολίες που τα ζευγάρια αυτά συναντούν κατά τη διαχείριση των περιουσιακών τους στοιχείων ή τη διανομή τους. Προκειμένου να επιτευχθούν οι παραπάνω στόχοι, θα πρέπει να συγκεντρωθούν στον παρόντα κανονισμό οι διατάξεις σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση ή, κατά περίπτωση, την αποδοχή, την εκτελεστικότητα και την εκτέλεση αποφάσεων, δημόσιων εγγράφων και δικαστικών συμβιβασμών.

- (17) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να αφορά τα ζητήματα που έχουν σχέση με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων. Η έννοια της «καταχωρισμένης συμβίωσης» θα πρέπει να οριστεί μόνο σε σχέση με τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού. Το ακριβές περιεχόμενο της έννοιας αυτής θα πρέπει να εξακολουθήσει να καθορίζεται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών. Καμία διάταξη του παρόντος κανονισμού δεν πρέπει να υποχρεώνει ένα κράτος μέλος του οποίου το δίκαιο δεν αναγνωρίζει τον θεσμό της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης να προβλέπει σχετικά με αυτή τη σχέση στην εθνική νομοθεσία του.
- (18) Το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα ζητήματα αστικού δικαίου που άπτονται των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, σε σχέση τόσο με την καθημερινή διαχείριση των περιουσιακών αγαθών τους όσο και με την εκκαθάρισή τους, η οποία επέρχεται κυρίως λόγω χωρισμού του ζεύγους ή θανάτου ενός εκ των συντρόφων.
- (19) Ο παρών κανονισμός δεν πρέπει να εφαρμόζεται σε τομείς του αστικού δικαίου πέραν των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων. Για λόγους σαφήνειας, ορισμένα ζητήματα που θα μπορούσαν να θεωρηθούν ως συνδεδεμένα με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, θα πρέπει να εξαιρεθούν ρητά από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (20) Ως εκ τούτου, ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε ζητήματα γενικής ικανότητας δικαιοπραξίας των συντρόφων· ωστόσο, αυτή η εξαίρεση δεν θα πρέπει να καλύπτει τις ειδικές εξουσίες και τα ειδικά δικαιώματα είτε ενός εκ των συντρόφων είτε αμφοτέρων των συντρόφων όσον αφορά τα περιουσιακά αγαθά, είτε μεταξύ τους είτε σε σχέση με τρίτους, καθώς αυτές οι εξουσίες και τα δικαιώματα θα πρέπει να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.
- (21) Δεν θα πρέπει να εφαρμόζεται σε άλλα παρεμπόμποντα θέματα, όπως η ύπαρξη, η εγκυρότητα ή η αναγνώριση μιας σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, τα οποία διέπονται από το εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων ιδιωτικού διεθνές δικαίου τους.
- (22) Δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ συντρόφων διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 4/2009, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και τη συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής²¹, αυτές θα πρέπει κατά συνέπεια να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, όπως και τα ζητήματα που αφορούν την

²¹ COM (2011) 126.

κληρονομική διαδοχή ενός αποθανόντος συντρόφου, τα οποία καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Ιουλίου 2012, σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων, την αποδοχή και εκτέλεση δημόσιων εγγράφων στον τομέα της κληρονομικής διαδοχής και την καθιέρωση ευρωπαϊκού κληρονομητηρίου²².

- (23) Θέματα δικαιωμάτων μεταβίβασης ή προσαρμογής μεταξύ συντρόφων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω γήρατος ή αναπηρίας, ανεξαρτήτως της φύσης τους, τα οποία αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και τα οποία δεν παρήγαγαν συνταξιοδοτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης αποτελούν θέματα τα οποία θα πρέπει να συνεχίσουν να εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, λαμβανομένων υπόψη των ειδικών συστημάτων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη. Ωστόσο, θα πρέπει να συνεχιστεί η συσταλτική ερμηνεία αυτής της εξαίρεσης. Επομένως, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διέπει ιδίως το ζήτημα του χαρακτηρισμού των περιουσιακών συνταξιοδοτικών στοιχείων, τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί σε έναν σύντροφο κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και την πιθανή αποζημίωση που θα χορηγηθεί στην περίπτωση συνταξιοδοτικού προγράμματος που χρηματοδοτείται με κοινά περιουσιακά στοιχεία.
- (24) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει τη δημιουργία ή τη μεταβίβαση ως αποτέλεσμα των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων δικαιώματος επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας, κατά τα προβλεπόμενα στο δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων. Δεν θα πρέπει ωστόσο να θίγει τον κλειστό αριθμό («numerus clausus») των εμπράγματων δικαιωμάτων που είναι γνωστά στο εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών. Ένα κράτος μέλος δεν θα πρέπει να υποχρεούται να αναγνωρίσει ένα εμπράγματο δικαίωμα επί περιουσιακών στοιχείων ευρισκομένων σε αυτό το κράτος μέλος, εάν το εν λόγω εμπράγματο δικαίωμα δεν είναι γνωστό στο δίκαιο του κράτους αυτού.
- (25) Ωστόσο, για να μπορούν παρόλα αυτά οι σύντροφοι να απολαύουν σε άλλο κράτος μέλος τα δικαιώματα που δημιουργήθηκαν ή μεταβιβάστηκαν σε αυτούς ως αποτέλεσμα των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει την προσαρμογή αγνώστου εμπράγματου δικαιώματος στο εγγύτερο ισοδύναμο εμπράγματο δικαίωμα βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω άλλου κράτους μέλους. Στο πλαίσιο της προσαρμογής αυτής θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι σκοποί και τα συμφέροντα που επιδιώκονται από το συγκεκριμένο εμπράγματο δικαίωμα και τα αποτελέσματα που συνδέονται με αυτό. Προκειμένου να καθοριστεί το εγγύτερο ισοδύναμο εθνικό δικαίωμα, οι αρχές ή τα αρμόδια πρόσωπα του κράτους του οποίου το δίκαιο εφαρμόστηκε στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, ενδέχεται να κληθούν να παράσχουν περαιτέρω πληροφορίες για τη φύση και τα αποτελέσματα του δικαιώματος. Προς το σκοπό αυτό, θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται τα υπάρχοντα δίκτυα δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις καθώς και οποιαδήποτε άλλα διαθέσιμα μέσα που διευκολύνουν την κατανόηση του αλλοδαπού δικαίου.
- (26) Η προσαρμογή άγνωστων εμπράγματων δικαιωμάτων, όπως προβλέπεται ρητά στον παρόντα κανονισμό, δεν θα πρέπει να αποκλείει άλλες μορφές προσαρμογής στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

²²

COM (2011) 127.

- (27) Οι προϋποθέσεις καταχώρισης δικαιώματος επί ακίνητων ή κινητών περιουσιακών στοιχείων σε μητρώο θα πρέπει να εξαιρεθούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Ως εκ τούτου το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο (για την ακίνητη περιουσία, το δίκαιο της τοποθεσίας του πράγματος) θα καθορίζει υπό ποιες νομικές προϋποθέσεις, πώς θα γίνεται η καταχώριση και ποιες αρχές, όπως κτηματολογικά γραφεία ή συμβολαιογράφοι, είναι υπεύθυνες να ελέγχουν αν πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις και αν τα έγγραφα που υποβλήθηκαν επαρκούν ή περιέχουν τις απαιτούμενες πληροφορίες. Ειδικότερα, οι αρχές μπορούν να ελέγχουν ότι το δικαίωμα του συντρόφου επί της περιουσίας που αναφέρεται στο έγγραφο που υποβάλλεται προς καταχώριση, είναι δικαίωμα που καταχωρίζεται ως τέτοιο στο μητρώο ή διαφορετικά αποδεικνύεται σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο. Προς αποφυγή διπλής καταχώρισης εγγράφων, οι αρχές καταχώρισης θα πρέπει να δέχονται τα έγγραφα που συντάχθηκαν σε άλλο κράτος μέλος από τις αρμόδιες αρχές και των οποίων η κυκλοφορία προβλέπεται από τον παρόντα κανονισμό. Αυτό δεν θα πρέπει να εμποδίζει τις αρχές που συμμετέχουν στη καταχώριση να καλούν το πρόσωπο που ζητεί την καταχώριση να υποβάλει πρόσθετες πληροφορίες ή να προσκομίσει συμπληρωματικά έγγραφα που απαιτούνται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, για παράδειγμα πληροφορίες ή έγγραφα που αφορούν την πληρωμή φόρων. Η αρμόδια αρχή μπορεί να υποδείξει στο πρόσωπο που ζητεί την καταχώριση τον τρόπο με τον οποίο είναι δυνατόν να δοθούν οι πληροφορίες ή τα έγγραφα που λείπουν.
- (28) Τα αποτελέσματα της καταχώρισης δικαιώματος σε μητρώο θα πρέπει επίσης να αποκλειστούν από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού. Συνεπώς, το κατά πόσον, π.χ., η καταχώριση έχει δηλωτικό ή συστατικό αποτέλεσμα θα πρέπει να κρίνεται από το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο. Επομένως, εφόσον, π.χ., η κτήση δικαιώματος επί ακινήτου απαιτεί καταχώριση σε μητρώο σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο τηρείται το μητρώο, προκειμένου να διασφαλιστεί *erga omnes* το αποτέλεσμα της εγγραφής ή να προστατευθούν δικαιοπραξίες, η χρονική στιγμή κτήσης του δικαιώματος θα πρέπει να καθορίζεται από το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.
- (29) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να σέβεται τα διάφορα καθεστώτα που διέπουν τον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων και τα οποία ισχύουν στα κράτη μέλη. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, στον όρο «δικαστήριο» θα πρέπει συνεπώς να δοθεί ευρεία έννοια έτσι ώστε να καλύπτει όχι μόνο τα δικαστήρια κατά κυριολεξία, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα, αλλά και, για παράδειγμα, τους συμβολαιογράφους που ασκούν σε ορισμένα κράτη μέλη δικαιοδοτικά καθήκοντα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων κατά τον ίδιο τρόπο με τα δικαστήρια, καθώς και τους συμβολαιογράφους και επαγγελματίες του νομικού κλάδου, οι οποίοι σε ορισμένα κράτη μέλη ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων κατ' ανάθεση εξουσιών από δικαστήριο. Όλα τα δικαστήρια, όπως ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό. Αντίθετα, ο όρος «δικαστήριο» δεν θα πρέπει να καλύπτει μη δικαστικές αρχές κράτους μέλους που έχουν εξουσιοδοτηθεί δυνάμει του εθνικού δικαίου να επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, όπως είναι οι συμβολαιογράφοι στα περισσότερα κράτη μέλη, εφόσον, κατά τη συνήθη πρακτική, δεν ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα.
- (30) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει σε όλους τους συμβολαιογράφους, που έχουν αρμοδιότητα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων στα κράτη μέλη, να ασκούν αυτήν την αρμοδιότητα. Το κατά πόσον οι συμβολαιογράφοι συγκεκριμένου κράτους μέλους δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας

που θεσπίζονται στον παρόντα κανονισμό, θα πρέπει να εξαρτάται από το εάν καλύπτονται ή όχι από το όρο «δικαστήριο» για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.

- (31) Οι πράξεις που εκδίδονται από συμβολαιογράφους σε θέματα περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων στα κράτη μέλη θα πρέπει να κυκλοφορούν δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Όταν οι συμβολαιογράφοι ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας και οι αποφάσεις που εκδίδουν θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τις διατάξεις για την αναγνώριση, την εκτελεστικότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων. Όταν οι συμβολαιογράφοι δεν ασκούν δικαιοδοτικά καθήκοντα δεν δεσμεύονται από τους κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας και τα δημόσια έγγραφα που εκδίδουν θα πρέπει να κυκλοφορούν σύμφωνα με τις διατάξεις περί δημόσιων εγγράφων.
- (32) Προκειμένου να αντανakλάται η αυξανόμενη κινητικότητα των ζευγαριών και να διευκολύνεται η ορθή απονομή δικαιοσύνης, οι κανόνες περί διεθνούς δικαιοδοσίας του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιτρέπουν τη διαχείριση των διαφόρων σχετικών υποθέσεων των πολιτών από τα δικαστήρια του ίδιου κράτους μέλους. Για αυτόν τον σκοπό, ο κανονισμός θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι η διεθνής δικαιοδοσία στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων ασκείται στο κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια καλούνται να αποφανθούν επί υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής ενός συντρόφου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 ή λύσης ή ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης.
- (33) Ο κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει ότι, στην περίπτωση που εκκρεμούν διαδικασίες σχετικά με την κληρονομική διαδοχή ενός συντρόφου ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους επιληφθέντος δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012, τα δικαστήρια αυτού του κράτους πρέπει να έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ανακύπτουν σχετικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής.
- (34) Ομοίως, θέματα περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ανακύπτουν σχετικά με διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου ενός κράτους μέλους στο οποίο έχει υποβληθεί αίτηση λύσης ή ακύρωσης μιας σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης θα πρέπει να κρίνονται από τα δικαστήρια αυτού του κράτους μέλους, κατόπιν συναίνεσης των συντρόφων.
- (35) Στην περίπτωση που θέματα περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων δεν συνδέονται με διαδικασίες ενώπιον του δικαστηρίου ενός κράτους μέλους σχετικά με την κληρονομική διαδοχή ενός συντρόφου ή τη λύση ή ακύρωση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει μια κλίμακα διαδοχικών συνδετικών στοιχείων προκειμένου να προσδιοριστεί η διεθνής δικαιοδοσία, ξεκινώντας από τη συνήθη διαμονή των συντρόφων κατά τον χρόνο που επιλαμβάνεται το δικαστήριο. Το τελευταίο επίπεδο στην κλίμακα συνδετικών στοιχείων διεθνούς δικαιοδοσίας θα πρέπει να είναι το κράτος μέλος δυνάμει του δικαίου του οποίου πραγματοποιήθηκε η υποχρεωτική καταχώριση της συμβίωσης για την κατοχύρωσή της. Αυτά τα συνδετικά στοιχεία καθορίζονται δεδομένης της αυξανόμενης κινητικότητας των πολιτών και προκειμένου να διασφαλιστεί η ύπαρξη ενός πραγματικού συνδετικού στοιχείου μεταξύ των συντρόφων και του κράτους μέλους στο οποίο ασκείται διεθνής δικαιοδοσία.
- (36) Δεδομένου ότι δεν προβλέπεται σε όλα τα κράτη μέλη ο θεσμός της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους στο οποίο το δίκαιο δεν προβλέπεται ο θεσμός της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης ενδέχεται να πρέπει, κατ' εξαίρεση, να κηρύξουν εαυτά αναρμόδια δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Σε αυτή

την περίπτωση, τα δικαστήρια πρέπει να ενεργούν ταχύτατα και το οικείο μέρος πρέπει να έχει τη δυνατότητα να απευθυνθεί σε οποιοδήποτε άλλο κράτος μέλος στο οποίο μπορεί να ασκηθεί διεθνής δικαιοδοσία βάσει των συνδετικών στοιχείων, ανεξαρτήτως της σειράς των σχετικών λόγων άσκησης διεθνούς δικαιοδοσίας στην κλίμακα, με σεβασμό, παράλληλα, στην αυτονομία των μερών. Οποιοδήποτε δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται υπόθεσης κατόπιν της κήρυξης αναρμοδιότητας άλλου δικαστηρίου, με την εξαίρεση των δικαστηρίων του κράτους μέλους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία βάσει συμφωνίας παρέκτασης αρμοδιότητας ή βάσει της παράστασης του εναγομένου, δύναται να πρέπει επίσης κατ' εξαίρεση να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο υπό τις ίδιες προϋποθέσεις. Τέλος, σε περίπτωση που κανένα δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιληφθεί της υπόθεσης με βάση τις λοιπές διατάξεις του παρόντος κανονισμού, καθιερώνεται κανόνας περί επικουρικής δικαιοδοσίας, προκειμένου να αποτραπεί κάθε ενδεχόμενο αρνησιδικίας.

- (37) Προκειμένου να αυξηθεί η ασφάλεια δικαίου, η προβλεψιμότητα και η αυτονομία των μερών, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να δίνει τη δυνατότητα στα μέρη, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, να συνάψουν συμφωνία παρέκτασης δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων ή υπέρ των δικαστηρίων του κράτους μέλους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.
- (38) Ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να εμποδίζει τους διαδίκους να επιλύσουν εξωδικαστικά την υπόθεση με φιλικό διακανονισμό ενώπιον συμβολαιογράφου σε κράτος μέλος της επιλογής τους, εφόσον αυτό είναι δυνατόν σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους. Αυτό θα πρέπει να ισχύει ακόμη και όταν το εφαρμοστέο δίκαιο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δεν είναι το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.
- (39) Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι τα δικαστήρια όλων των κρατών μελών μπορούν, για τους ίδιους λόγους, να ασκούν διεθνή δικαιοδοσία ως προς τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να απαριθμεί εξαντλητικά τους λόγους για τους οποίους μπορεί να ασκείται αυτή η επικουρική διεθνής δικαιοδοσία.
- (40) Προκειμένου να θεραπεύονται, ειδικότερα, καταστάσεις αρνησιδικίας, θα πρέπει επίσης να προβλεφθεί στον παρόντα κανονισμό αναγκαστική δικαιοδοσία (*forum necessitatis*) που θα επιτρέπει σε δικαστήριο κράτους μέλους, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινεται επί υπόθεσης περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων η οποία σχετίζεται στενά με τρίτο κράτος. Τέτοια εξαιρετική περίπτωση μπορεί, ενδεχομένως, να προκύψει όταν είναι ανέφικτη η έναρξη διαδικασίας στο εν λόγω τρίτο κράτος, παραδείγματος χάριν λόγω εμφυλίου πολέμου, ή όταν δεν μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι ο σύντροφος θα κινήσει ή θα διεξαγάγει διαδικασία στο κράτος αυτό. Η εν λόγω διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στο *forum necessitatis* θα πρέπει, ωστόσο, να ασκηθεί μόνον όταν η υπόθεση παρουσιάζει επαρκή σχέση με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.
- (41) Χάριν της απρόσκοπτης απονομής δικαιοσύνης θα πρέπει να αποφεύγεται η έκδοση ασυμβίβαστων αποφάσεων σε διαφορετικά κράτη μέλη. Προς τον σκοπόν αυτόν, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει γενικούς δικονομικούς κανόνες, παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις. Ένας τέτοιος δικονομικός κανόνας είναι ο κανόνας περί εκκρεμοδικίας, ο οποίος εφαρμόζεται εάν η ίδια υπόθεση περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων εισάγεται ενώπιον διαφορετικών δικαστηρίων σε διάφορα κράτη μέλη. Ο εν λόγω κανόνας καθορίζει ποιο δικαστήριο θα πρέπει να προβεί στην εκδίκαση της υπόθεσης.

- (42) Για να είναι δυνατό για τους πολίτες να αξιοποιήσουν, υπό συνθήκες πλήρους ασφάλειας δικαίου, τα πλεονεκτήματα που προσφέρει η εσωτερική αγορά, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να γνωρίζουν εκ των προτέρων το δίκαιο που θα εφαρμοστεί στις περιουσιακές σχέσεις τους. Θα πρέπει να θεσπιστούν επομένως εναρμονισμένοι κανόνες περί σύγκρουσης δικαίων προς αποφυγήν αντιφατικών αποτελεσμάτων. Ο κύριος κανόνας θα πρέπει να διασφαλίζει ότι οι περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων θα διέπονται από ένα δίκαιο που να μπορεί να προβλεφθεί και με το οποίο συνδέονται στενά. Για λόγους ασφάλειας δικαίου και προς αποφυγή κατάτμησης των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, το εφαρμοστέο δίκαιο θα πρέπει να διέπει το σύνολο των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, δηλαδή όλες τις περιουσιακές σχέσεις που καλύπτονται από τη σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης, ανεξάρτητα από τη φύση τους και από το εάν αυτές υπάρχουν σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος.
- (43) Το δίκαιο που καθορίζεται στον παρόντα κανονισμό πρέπει να εφαρμόζεται ακόμα και όταν δεν είναι το δίκαιο κράτους μέλους.
- (44) Προκειμένου να διευκολύνει τους συντρόφους στη διαχείριση των περιουσιακών αγαθών τους, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να τους επιτρέπει να επιλέγουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές τους σχέσεις δίκαιο, ανεξάρτητα από τον χαρακτήρα των περιουσιακών αγαθών ή τον τόπο στον οποίο ευρίσκονται, μεταξύ των δικαίων που έχουν στενή σχέση με τους συντρόφους, παραδείγματος χάριν λόγω της συνήθους διαμονής ή της ιθαγένειας καθενός εξ αυτών. Ωστόσο, για να μην στερείται ισχύος η επιλογή δικαίου και, επομένως, για να αποφεύγεται η ύπαρξη νομικού κενού, το επιλεγόμενο δίκαιο θα πρέπει να περιορίζεται σε ένα δίκαιο στο οποίο αναγνωρίζονται περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων. Η επιλογή αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί οποιαδήποτε στιγμή, πριν από την καταχώριση της συμβίωσης, κατά την καταχώριση της συμβίωσης ή κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης.
- (45) Προκειμένου να κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου των συναλλαγών και να αποτραπεί οποιαδήποτε μεταβολή του ισχύοντος για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου χωρίς σχετική ενημέρωση των συντρόφων, δεν πρέπει να επέρχεται οποιαδήποτε μεταβολή όσον αφορά το δίκαιο που εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων χωρίς ρητή έκφραση της βούλησης των μερών για μια τέτοια μεταβολή. Η μεταβολή την οποία αποφασίζουν οι σύντροφοι δεν θα πρέπει να έχει αναδρομικό αποτέλεσμα, εκτός εάν οι σύζυγοι το έχουν ορίσει ρητά. Σε κάθε περίπτωση, η μεταβολή δεν δύναται να παραβιάζει δικαιώματα τρίτων.
- (46) Θα πρέπει να καθοριστούν κανόνες για το ουσιαστικό και το τυπικό κύρος μιας συμφωνίας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου έτσι ώστε οι σύντροφοι να μπορούν να προβαίνουν ευκολότερα σε συνειδητή επιλογή και να γίνεται σεβαστή η συναίνεσή τους, με στόχο να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου, καθώς και η καλύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη. Όσον αφορά το κύρος, θα πρέπει να θεσπιστούν ορισμένες διασφαλίσεις για να είναι βέβαιο ότι οι σύντροφοι έχουν επίγνωση των συνεπειών της επιλογής τους. Η συμφωνία για την επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι έγγραφη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συντρόφων. Εντούτοις, αν το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο οι δύο σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετους τυπικούς κανόνες, αυτοί θα πρέπει να τηρούνται. Επί παραδείγματι, τέτοιοι πρόσθετοι τυπικοί κανόνες είναι δυνατό να ισχύουν σε κράτος μέλος στο οποίο η συμφωνία ενσωματώνεται σε συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη που προβλέπουν διαφορετικούς τυπικούς κανόνες, θα πρέπει να είναι αρκετό να τηρηθούν οι τυπικοί

κανόνες του ενός από αυτά τα κράτη. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας μόνον ο ένας των συντρόφων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος που προβλέπει πρόσθετους τυπικούς κανόνες, αυτοί οι κανόνες θα πρέπει να τηρηθούν.

- (47) Η συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων αποτελεί μια μορφή διευθέτησης των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, της οποίας το παραδεκτό και η αποδοχή διαφέρουν μεταξύ των κρατών μελών. Προκειμένου να διευκολυνθεί στα κράτη μέλη η αποδοχή των περιουσιακών δικαιωμάτων που έχουν αποκτηθεί μέσω συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, θα πρέπει να καθοριστούν κανόνες σχετικά με το τυπικό κύρος των συμφωνιών περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων. Η συμφωνία θα πρέπει τουλάχιστον να είναι έγγραφη και να φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συντρόφων. Ωστόσο, η συμφωνία θα πρέπει να πληροί επίσης συμπληρωματικές τυπικές προϋποθέσεις οριζόμενες στο εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο, όπως καθορίζεται στον κανονισμό και στο δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει επίσης να καθορίζει το δίκαιο που θα διέπει το ουσιαστικό κύρος της εν λόγω συμφωνίας.
- (48) Στην περίπτωση που δεν επιλέγεται εφαρμοστέο δίκαιο και προκειμένου να συνδυαστεί η προβλεψιμότητα και η ασφάλεια δικαίου με την πραγματικότητα της ζωής του ζευγαριού, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ορίζει ότι στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων θα πρέπει να εφαρμόζεται το δίκαιο του κράτους δυνάμει του δικαίου του οποίου πραγματοποιήθηκε η υποχρεωτική καταχώριση της συμβίωσης ώστε αυτή να κατοχυρωθεί.
- (49) Στις περιπτώσεις που ο παρών κανονισμός αναφέρει ως συνδετικό στοιχείο την ιθαγένεια, το ζήτημα του τρόπου αντιμετώπισης ενός προσώπου που έχει ιθαγένειες περισσότερων κρατών αποτελεί παρεμπίπτον θέμα που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού και θα πρέπει να υπόκειται στο εθνικό δίκαιο, συμπεριλαμβανομένων, ενδεχομένως, των διεθνών συμβάσεων, στο πλαίσιο του απολύτου σεβασμού των γενικών αρχών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το ζήτημα αυτό δεν θα πρέπει να επηρεάζει το κύρος επιλογής εφαρμοστέου δικαίου η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
- (50) Όσον αφορά τον καθορισμό του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου στις περιπτώσεις που δεν έχει επιλεγεί εφαρμοστέο δίκαιο και δεν έχει συναφθεί συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, η δικαστική αρχή ενός κράτους μέλους, εφόσον ζητηθεί από οποιονδήποτε από τους συντρόφους, θα πρέπει, σε εξαιρετικές περιπτώσεις -στην περίπτωση που οι σύντροφοι έχουν μετακομίσει στο κράτος της συνήθους διαμονής τους για μεγάλο χρονικό διάστημα- να μπορεί να καταλήξει στο συμπέρασμα ότι το δίκαιο αυτού του κράτους μπορεί να εφαρμόζεται, εάν οι σύντροφοι έχουν βασιστεί σε αυτό. Σε κάθε περίπτωση, η μεταβολή δεν δύναται να παραβιάζει δικαιώματα τρίτων.
- (51) Το δίκαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων θα πρέπει να διέπει τις συνέπειες που προκαλούνται από τον διαφορετικό χαρακτηρισμό των περιουσιακών στοιχείων ενός εκ των συντρόφων ή αμφοτέρων των συντρόφων κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και μετά τη λύση της, έως την εκκαθάριση της περιουσίας. Θα πρέπει να καλύπτονται επίσης οι επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις νομικές σχέσεις μεταξύ ενός συντρόφου και τρίτων. Ωστόσο, ένας σύντροφος μπορεί να επικαλεστεί το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο έναντι τρίτου για σκοπούς

ρύθμισης των εν λόγω επιπτώσεων μόνο όταν οι νομικές σχέσεις μεταξύ του συντρόφου και του τρίτου δημιουργήθηκαν σε μια χρονική στιγμή που το τρίτο πρόσωπο γνώριζε ή έπρεπε να γνωρίζει το συγκεκριμένο δίκαιο.

- (52) Λόγοι δημοσίου συμφέροντος, όπως η προστασία της πολιτικής, κοινωνικής ή οικονομικής οργάνωσης ενός κράτους μέλους, θα πρέπει να δικαιολογούν την αναγνώριση στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών της δυνατότητας να κάνουν χρήση, εκτάκτως, εξαιρέσεως για λόγους υπερισχυουσών διατάξεων υποχρεωτικού χαρακτήρα. Αντιστοίχως, η έννοια των «υπερισχυουσών διατάξεων υποχρεωτικού χαρακτήρα» θα πρέπει να καλύπτει κανόνες επιτακτικού χαρακτήρα, όπως κανόνες για την προστασία της οικογενειακής στέγης. Παρόλα αυτά, η εν λόγω παρέκκλιση από την εφαρμογή του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου χρήζει συσταλτικής ερμηνείας, ούτως ώστε να μην αντιστρατεύεται τον γενικό στόχο του παρόντος κανονισμού.
- (53) Λόγοι δημόσιου συμφέροντος θα πρέπει να παρέχουν επίσης τη δυνατότητα στα δικαστήρια και σε άλλες αρμόδιες αρχές που επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στα κράτη μέλη, να μην λαμβάνουν υπόψη, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ορισμένες διατάξεις αλλοδαπού δικαίου εφόσον σε μια συγκεκριμένη περίπτωση η εφαρμογή των διατάξεων αυτών θα ήταν προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη (*ordre public*) του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους. Εντούτοις, τα δικαστήρια ή άλλες αρμόδιες αρχές δεν θα πρέπει να μπορούν να εφαρμόζουν την εξαίρεση προς χάριν της δημόσιας τάξης προκειμένου να μην εφαρμόσουν το δίκαιο ενός άλλου κράτους ή για να αρνηθούν να αναγνωρίσουν -ή κατά περίπτωση να αποδεχθούν- ή να εκτελέσουν απόφαση, δημόσιο έγγραφο ή δικαστικό συμβιβασμό που προέρχονται από άλλο κράτος μέλος, εφόσον η άρνηση θα ήταν αντίθετη προς τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως προς το άρθρο 21 της αρχής της μη εισαγωγής διακρίσεων.
- (54) Επειδή υπάρχουν κράτη στα οποία συνυπάρχουν δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων τα οποία αφορούν τα ζητήματα που ρυθμίζονται από τον παρόντα κανονισμό, ενδείκνυται να προβλεφθεί σε ποιο μέτρο οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού εφαρμόζονται στις διάφορες εδαφικές ενότητες αυτών των κρατών.
- (55) Στο πλαίσιο του γενικού στόχου του παρόντος κανονισμού, ο οποίος συνίσταται στην αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων που εκδίδονται στα κράτη μέλη σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να προβλέπει κανόνες σχετικά με την αναγνώριση, την εκτελεστότητα και την εκτέλεση των αποφάσεων παρεμφερείς με εκείνους άλλων νομικών πράξεων της Ένωσης στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις.
- (56) Προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη τα διαφορετικά συστήματα για τη ρύθμιση υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στα κράτη μέλη, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να διασφαλίζει την αποδοχή και την εκτελεστότητα σε όλα τα κράτη μέλη των δημόσιων εγγράφων σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.
- (57) Τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να έχουν την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτή που έχουν στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλέον παρόμοια ισχύ. Κατά τον προσδιορισμό της αποδεικτικής ισχύος ενός δημόσιου εγγράφου σε άλλο κράτος μέλος ή της πλέον παρόμοιας ισχύος, θα πρέπει να γίνεται παραπομπή στο είδος και την εμβέλεια της αποδεικτικής ισχύος του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης. Η

αποδεικτική ισχύς ενός δημόσιου εγγράφου σε άλλο κράτος μέλος θα πρέπει συνεπώς να εξαρτάται από το δίκαιο του κράτους μέλους προέλευσης.

- (58) Η «γνησιότητα» δημόσιου εγγράφου θα πρέπει να αποτελεί αυτοτελή έννοια που καλύπτει στοιχεία όπως η αυθεντικότητα του εγγράφου, οι τυπικές προϋποθέσεις του εγγράφου, οι εξουσίες της αρχής που συντάσσει το έγγραφο και η διαδικασία σύνταξης του εγγράφου. Θα πρέπει να καλύπτει επίσης τα πραγματικά στοιχεία που έχουν καταχωριστεί στο δημόσιο έγγραφο από την οικεία αρχή, όπως το γεγονός ότι τα αναφερόμενα μέρη εμφανίστηκαν ενώπιον αυτής της αρχής την αναφερόμενη ημερομηνία και ότι προέβησαν στις αναφερόμενες δηλώσεις. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τη γνησιότητα δημόσιου εγγράφου θα πρέπει να το πράξει ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου στο κράτος μέλος προέλευσης του δημόσιου εγγράφου σύμφωνα με το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους.
- (59) Ο όρος «τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο» θα πρέπει να ερμηνεύεται ως αναφερόμενος στο ουσιαστικό περιεχόμενο που έχει καταγραφεί στο δημόσιο έγγραφο. Οποιοδήποτε μέρος επιθυμεί να αμφισβητήσει τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να το πράξει ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού, τα οποία θα πρέπει να αποφασίζουν επί της αμφισβήτησης σύμφωνα με το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο.
- (60) Εάν εγερθεί παρεμπιπτόντως θέμα σχετικό με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο στο πλαίσιο διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό θα πρέπει να έχει δικαιοδοσία να επιληφθεί του θέματος.
- (61) Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητείται δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διαφορετικό του κράτους μέλους προέλευσης για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η αμφισβήτηση. Εάν η αμφισβήτηση αφορά μόνο συγκεκριμένο στοιχείο σχετικό με τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί στο δημόσιο έγγραφο, το υπό αμφισβήτηση δημόσιο έγγραφο δεν θα πρέπει να έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος διαφορετικό του κράτους μέλους προέλευσης όσον αφορά το ζήτημα που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα εκκρεμεί η αμφισβήτηση. Ένα δημόσιο έγγραφο το οποίο ύστερα από αμφισβήτηση κηρύσσεται άκυρο, θα πρέπει να παύει να έχει οποιαδήποτε αποδεικτική ισχύ.
- (62) Η αρχή στην οποία υποβάλλονται δύο ασυμβίβαστα δημόσια έγγραφα, στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να αξιολογήσει εάν και σε ποιο από τα δημόσια έγγραφα θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υπόθεσης. Εφόσον από τις περιστάσεις αυτές δεν καθίσταται σαφές εάν και σε ποιο δημόσιο έγγραφο θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα, το ζήτημα θα πρέπει να κρίνεται από τα δικαστήρια που έχουν διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του παρόντος κανονισμού ή εφόσον εγερθεί παρεμπιπτόντως ως σχετικό θέμα στο πλαίσιο διαδικασίας από το δικαστήριο που έχει επιληφθεί της εν λόγω διαδικασίας. Σε περίπτωση ασυμβατότητας μεταξύ δημόσιου εγγράφου και απόφασης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι λόγοι μη αναγνώρισης των αποφάσεων δυνάμει του παρόντος κανονισμού.
- (63) Ωστόσο, η αναγνώριση και η εκτέλεση μιας απόφασης που αφορά τις περιουσιακές σχέσεις καταχωρημένων συντρόφων δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν πρέπει κατ' ουδένα τρόπο να υποδηλώνουν την αναγνώριση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης για την οποία εκδόθηκε η απόφαση.

- (64) Θα πρέπει να ρυθμιστεί η σχέση μεταξύ του παρόντος κανονισμού και των διμερών ή πολυμερών συμβάσεων στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις οποίες έχουν προσχωρήσει τα κράτη μέλη.
- (65) Για να διευκολύνεται η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να προβλέπεται υποχρέωση των κρατών μελών να γνωστοποιούν ορισμένες πληροφορίες σχετικά με τις νομοθετικές και δικονομικές διατάξεις που αφορούν τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, το οποίο θεσπίστηκε με την απόφαση 2001/470/EK του Συμβουλίου²³. Προκειμένου να μπορέσουν να δημοσιευθούν εγκαίρως στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* όλες οι πληροφορίες που συνδέονται με την πρακτική εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη θα πρέπει επίσης να γνωστοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές στην Επιτροπή πριν από την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.
- (66) Επίσης, για να διευκολυνθεί η εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και για να μπορούν να χρησιμοποιούνται οι σύγχρονες τεχνολογίες των επικοινωνιών, θα πρέπει να προβλεφθούν τυποποιημένα έντυπα για τις βεβαιώσεις που θα προσκομίζονται στο πλαίσιο της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας μιας απόφασης, ενός δημόσιου εγγράφου ή ενός δικαστικού συμβιβασμού.
- (67) Κατά τον υπολογισμό των χρονικών περιόδων και των προθεσμιών που προβλέπει ο παρών κανονισμός, είναι σκόπιμο να εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΟΚ, Ευρατόμ) αριθ. 1182/71 του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 1971, περί καθορισμού των κανόνων που εφαρμόζονται στις προθεσμίες, ημερομηνίες και διορίες²⁴.
- (68) Για να διασφαλιστούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν εκτελεστικές αρμοδιότητες στην Επιτροπή σχετικά με την κατάρτιση και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων για την κήρυξη της εκτελεστότητας των αποφάσεων, των δικαστικών συμβιβασμών και των δημοσίων εγγράφων. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή²⁵.
- (69) Προς τον σκοπό έγκρισης των εκτελεστικών πράξεων για τη σύνταξη και τη μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να χρησιμοποιείται η συμβουλευτική διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
- (70) Οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, ήτοι η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η δυνατότητα που παρέχεται στους συντρόφους να διοργανώνουν τις μεταξύ τους και έναντι τρίτων περιουσιακές σχέσεις κατά τη διάρκεια της κοινής τους ζωής καθώς και κατά τη στιγμή της εκκαθάρισης των περιουσιακών αγαθών τους, καθώς επίσης η μεγαλύτερη προβλεψιμότητα και ασφάλεια δικαίου, δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη αλλά μπορούν, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του παρόντος κανονισμού, να επιτευχθούν καλύτερα σε επίπεδο Ένωσης, κατά περίπτωση μέσω ενισχυμένης συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών. Σύμφωνα με

²³ ΕΕ L 7 της 10.1.2009, σ. 1

²⁴ ΕΕ L 201 της 27.7.2012, σ. 107.

²⁵ ΕΕ L 174 της 27.6.2001, σ. 25.

την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Ένωση είναι επομένως αρμόδια να αποφασίζει. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια προς επίτευξη των στόχων αυτών.

- (71) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε από τα άρθρα 7, 9, 17, 21 και 47, που αφορούν, αντίστοιχα, τον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής, το δικαίωμα ίδρυσης οικογένειας σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες, το δικαίωμα ιδιοκτησίας, την απαγόρευση διακρίσεων και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, τα δικαστήρια και οι λοιπές αρμόδιες αρχές των κρατών μελών οφείλουν να σέβονται τα εν λόγω δικαιώματα και αρχές.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Κεφάλαιο I

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.
Δεν εφαρμόζεται σε φορολογικά, τελωνειακά ή διοικητικά ζητήματα.
2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τα ακόλουθα:
 - α) η δικαιοπρακτική ικανότητα των συντρόφων,
 - β) η ύπαρξη, η εγκυρότητα ή η αναγνώριση μιας σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης,
 - γ) οι υποχρεώσεις διατροφής,
 - δ) η κληρονομική διαδοχή του αποθανόντος συντρόφου,
 - ε) η κοινωνική ασφάλιση,
 - στ) το δικαίωμα μεταβίβασης ή προσαρμογής μεταξύ συντρόφων, στην περίπτωση λύσης ή ακύρωσης της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων λόγω γήρατος ή αναπηρίας τα οποία αποκτούνται κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και τα οποία δεν έχουν παραγάγει συνταξιοδοτικά έσοδα κατά τη διάρκεια της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης,
 - ζ) η φύση εμπράγματων δικαιωμάτων επί περιουσιακών αγαθών και
 - η) οιαδήποτε καταχώριση σε μητρώο δικαιωμάτων επί ακίνητης ή κινητής περιουσίας, περιλαμβανομένων των νομικών απαιτήσεων της καταχώρισης, και τα αποτελέσματα της καταχώρισης ή της μη καταχώρισης αυτών των δικαιωμάτων σε μητρώο.

Άρθρο 2

Αρμοδιότητα στον τομέα των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων εντός των κρατών μελών

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την αρμοδιότητα των αρχών των κρατών μελών να επιλαμβάνονται υποθέσεων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων.

Άρθρο 3

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:
 - α) «σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης»: το καθεστώς που διέπει την κοινή ζωή δύο ανθρώπων, το οποίο προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο, πρέπει να καταχωρίζεται δυνάμει αυτού του δικαίου και πληροί τις νομικές διατυπώσεις που απαιτούνται από το δίκαιο αυτό για τη δημιουργία του·
 - β) «περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων»: σύνολο κανόνων σχετικών με τις περιουσιακές σχέσεις των συντρόφων μεταξύ τους και έναντι τρίτων, οι οποίες προκύπτουν ως αποτέλεσμα της νομικής σχέσης που δημιουργείται από την καταχώριση της σχέσης συμβίωσης ή τη λύση της·
 - γ) «συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων»: συμφωνία μεταξύ συντρόφων ή μελλοντικών συντρόφων δια της οποίας αυτοί οργανώνουν τις περιουσιακές σχέσεις τους·
 - δ) «δημόσιο έγγραφο»: έγγραφο σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων που έχει συνταχθεί ή καταχωριστεί επίσημα ως δημόσιο έγγραφο σε κράτος μέλος και του οποίου η γνησιότητα:
 - i) αφορά την υπογραφή και το περιεχόμενο του δημόσιου εγγράφου, και
 - ii) πιστοποιείται από δημόσια ή άλλη αρχή η οποία είναι εξουσιοδοτημένη προς τούτο από το κράτος μέλος προέλευσης·
 - ε) «απόφαση»: κάθε απόφαση σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων που εκδόθηκε από δικαστήριο κράτους μέλους, όποια κι αν είναι η ονομασία της, όπως απόφαση για τον προσδιορισμό από τον γραμματέα των δικαστικών εξόδων ή δαπανών·
 - στ) «δικαστικός συμβιβασμός»: συμβιβασμός σε υπόθεση περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, ο οποίος επικυρώθηκε από δικαστήριο ή καταρτίστηκε ενώπιον δικαστηρίου κατά τη διάρκεια διαδικασίας·
 - ζ) «κράτος μέλος προέλευσης»: το κράτος μέλος στο οποίο, ανάλογα με την περίπτωση, εκδόθηκε η απόφαση, συντάχθηκε το δημόσιο έγγραφο ή εγκρίθηκε ή συνάφθηκε ο δικαστικός συμβιβασμός·
 - η) «κράτος μέλος εκτέλεσης»: το κράτος μέλος στο οποίο επιδιώκεται η αναγνώριση και/ή η εκτέλεση της απόφασης, του δημόσιου εγγράφου ή του δικαστικού συμβιβασμού·
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού με τον όρο «δικαστήριο» νοούνται οποιαδήποτε δικαστική αρχή και όλες οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου με αρμοδιότητα σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, που ασκούν δικαστικά καθήκοντα ή ενεργούν κατ' ανάθεση εξουσίας από

δικαστική αρχή ή υπό τον έλεγχό της, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές οι άλλες αρχές και οι επαγγελματίες του νομικού κλάδου προσφέρουν τα ίδια δικονομικά εχέγγυα όσον αφορά την αμεροληψία και το δικαίωμα ακρόασης όλων των μερών και ότι οι αποφάσεις τους, σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο υπάγονται:

- i) μπορούν να καταστούν αντικείμενο έφεσης ή αναθεώρησης από δικαστική αρχή και
- ii) έχουν ανάλογη ισχύ και αποτέλεσμα με απόφαση δικαστικής αρχής για το ίδιο θέμα.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις άλλες αρχές και τους επαγγελματίες του νομικού κλάδου που προβλέπονται στο πρώτο εδάφιο σύμφωνα με το άρθρο 64.

Κεφάλαιο II

Διεθνής δικαιοδοσία

Άρθρο 4

Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συντρόφων

Στην περίπτωση που δικαστήριο κράτους μέλους επιλαμβάνεται υπόθεσης κληρονομικής διαδοχής καταχωρισμένου συντρόφου δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 650/2012, τα δικαστήρια αυτού του κράτους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ανακύπτουν σχετικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση κληρονομικής διαδοχής.

Άρθρο 5

Διεθνής δικαιοδοσία σε περιπτώσεις λύσης ή ακύρωσης

1. Στην περίπτωση που δικαστήριο κράτους μέλους επιλαμβάνεται υπόθεσης λύσης ή ακύρωσης σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, τα δικαστήρια αυτού του κράτους έχουν διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων τα οποία ανακύπτουν σχετικά με τη συγκεκριμένη υπόθεση λύσης ή ακύρωσης, εφόσον οι σύντροφοι συναινούν σχετικά.
2. Εάν η αναφερόμενη στην παράγραφο 1 συμφωνία συνάπτεται πριν το δικαστήριο κληθεί να αποφανθεί επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, η συμφωνία πρέπει να συμμορφώνεται με το άρθρο 7.

Άρθρο 6

Διεθνής δικαιοδοσία σε άλλες περιπτώσεις

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με τα άρθρα 4 και 5 ή σε άλλες περιπτώσεις πλην αυτών που ορίζονται στο άρθρο 4 ή στο άρθρο 5, διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων ασκούν τα δικαστήρια του κράτους μέλους:

- α) στην επικράτεια του οποίου έχουν τη συνήθη διαμονή τους οι σύντροφοι κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής,

- β) στην επικράτεια του οποίου είχαν την τελευταία συνήθη διαμονή τους οι σύντροφοι, εφόσον ένας εξ αυτών εξακολουθεί να διαμένει εκεί κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής,
- γ) στην επικράτεια του οποίου έχει τη συνήθη διαμονή του ο εναγόμενος κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής,
- δ) της κοινής ιθαγένειας των συντρόφων κατά τον χρόνο υποβολής αγωγής στο δικαστήριο ή, ελλείψει αυτής,
- ε) δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.

Άρθρο 7

Παρέκταση αρμοδιότητας

1. Στις αναφερόμενες στο άρθρο 6 περιπτώσεις, τα μέρη μπορεί να συμφωνήσουν ότι τα δικαστήρια του κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο είναι εφαρμοστέο σύμφωνα με το άρθρο 22 ή το άρθρο 26 παράγραφος 1 ή τα δικαστήρια του κράτους μέλους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινούνται για τις περιουσιακές σχέσεις των εν λόγω καταχωρισμένων συντρόφων.
2. Η συμφωνία καταρτίζεται εγγράφως και φέρει ημερομηνία και υπογραφή των μερών. Κάθε διαβίβαση δια της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτιστεί εγγράφως.

Άρθρο 8

Διεθνής δικαιοδοσία που βασίζεται στην παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου

1. Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους του οποίου το δίκαιο εφαρμόζεται σύμφωνα με το άρθρο 22 και το άρθρο 26 παράγραφος 1 και ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, εάν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή στις αναφερόμενες στο άρθρο 4 περιπτώσεις.
2. Πριν κηρύξει εαυτό αρμόδιο δυνάμει της παραγράφου 1, το δικαστήριο μεριμνά ώστε ο εναγόμενος να ενημερωθεί για το δικαίωμά του να αμφισβητήσει τη διεθνή δικαιοδοσία και για τις συνέπειες της παράστασης ή της μη παράστασης.

Άρθρο 9

Εναλλακτική διεθνής δικαιοδοσία

1. Εάν δικαστήριο κράτους μέλους το οποίο έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 4, του άρθρου 5 ή του άρθρου 6 στοιχεία α), β), γ) ή δ) κρίνει ότι το δίκαιό του δεν προβλέπει τον θεσμό της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, δύναται να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο. Εάν το δικαστήριο αποφασίσει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο, οφείλει να το πράξει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.
2. Στην περίπτωση που δικαστήριο αναφερόμενο στην παράγραφο 1 κηρύξει εαυτό αναρμόδιο και, εφόσον τα μέρη συμφωνήσουν να αναθέσουν διεθνή δικαιοδοσία στα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους σύμφωνα με το άρθρο 7, διεθνή

δικαιοδοσία σχετικά με τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων ασκείται από τα δικαστήρια του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Σε άλλες περιπτώσεις, διεθνής δικαιοδοσία επί των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων ασκείται από τα δικαστήρια οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους δυνάμει του άρθρου 6 ή του άρθρου 8.

3. Το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που έχει εκδοθεί για τα μέρη απόφαση λύσης ή ακύρωσης σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης η οποία μπορεί να αναγνωριστεί στο κράτος μέλος εκδίκασης της υπόθεσης.²⁶

Άρθρο 10

Επικουρική διεθνής δικαιοδοσία

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7 και 8 ή στην περίπτωση που όλα τα δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 9 κηρύξει εαυτά αναρμόδια και κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 6 (στοιχείο ε), του άρθρου 7 και του άρθρου 8, τα δικαστήρια κράτους μέλους έχουν διεθνή δικαιοδοσία εφόσον ένας εκ των συντρόφων ή αμφότεροι οι σύντροφοι έχουν ακίνητη περιουσία στην επικράτεια αυτού του κράτους μέλους. Ωστόσο, σε αυτή την περίπτωση, το επιληφθέν δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφαινεται μόνο σχετικά με την εν λόγω ακίνητη περιουσία.

Άρθρο 11

Αναγκαστική δικαιοδοσία (*Forum necessitatis*)

Στην περίπτωση που κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7, 8 και 10 ή στην περίπτωση που όλα τα δικαστήρια σύμφωνα με το άρθρο 9 έχουν κηρύξει εαυτά αναρμόδια και κανένα δικαστήριο κράτους μέλους δεν έχει διεθνή δικαιοδοσία δυνάμει του άρθρου 6 (στοιχείο ε) και των άρθρων 7, 8 και 10, τα δικαστήρια κράτους μέλους μπορούν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, να αποφαινούνται επί των περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, σε περίπτωση που αποδεικνύεται αδύνατη ή μη εύλογη η κίνηση ή η διεξαγωγή διαδικασίας σε τρίτη χώρα με την οποία συνδέεται στενά η συγκεκριμένη υπόθεση.

Η υπόθεση πρέπει να παρουσιάζει επαρκή δεσμό με το κράτος μέλος του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Άρθρο 12

Ανταγωγή

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η διαδικασία δυνάμει των άρθρων 4, 5, 6, 7, 8, 10 ή 11 είναι επίσης αρμόδιο να εξετάσει την ανταγωγή, στο μέτρο που αυτή εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 13

Περιορισμός των διαδικασιών

1. Όταν η περιουσία του θανόντος του οποίου η κληρονομική διαδοχή εμπίπτει στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 650/2012 περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται σε τρίτο κράτος, το δικαστήριο που επελήφθη της υπόθεσης των περιουσιακών σχέσεων των

²⁶ ΕΕ L 124 της 8.6.1971, σ.1.

καταχωρισμένων συντρόφων μπορεί, κατόπιν αιτήσεως ενός των διαδίκων, να αποφασίσει να μην αποφανθεί επί ενός ή περισσότερων από τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία, εάν αναμένεται ότι η απόφασή του περί των εν λόγω περιουσιακών στοιχείων δεν θα αναγνωρισθεί και, κατά περίπτωση, δεν θα κηρυχθεί εκτελεστική στο συγκεκριμένο τρίτο κράτος.

2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει το δικαίωμα των διαδίκων να περιορίσουν το πεδίο εφαρμογής της διαδικασίας σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους του επιληφθέντος δικαστηρίου.

Άρθρο 14 **Επιληφθέν δικαστήριο**

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ένα δικαστήριο λογίζεται ως επιληφθέν:

- α) από την ημερομηνία κατάθεσης στο δικαστήριο του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης ή άλλου ισοδύναμου εγγράφου, υπό την προϋπόθεση ότι ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κοινοποίηση ή την επίδοση του εγγράφου στον εναγόμενο·
- β) εάν το έγγραφο πρέπει να επιδοθεί προτού κατατεθεί στο δικαστήριο, μόλις παραληφθεί από την αρχή που είναι υπεύθυνη για την επίδοση, εφόσον ο ενάγων δεν παρέλειψε στη συνέχεια να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα για την κατάθεση του εγγράφου στο δικαστήριο· ή ή
- γ) εφόσον η διαδικασία τίθεται σε κίνηση αυτεπαγγέλτως, μόλις ληφθεί από το δικαστήριο η απόφαση για την έναρξη των διαδικασιών, ή, σε περίπτωση που η απόφαση αυτή δεν απαιτείται, μόλις η υπόθεση καταχωριστεί στο μητρώο του δικαστηρίου.

Άρθρο 15 **Έρευνα της διεθνούς δικαιοδοσίας**

Το δικαστήριο κράτους μέλους διαπιστώνει αυτεπάγγελτα την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, εφόσον καλείται να κρίνει, ως κύριο ζήτημα, περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων για τις οποίες δεν έχει δικαιοδοσία με βάση τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 16 **Έρευνα του παραδεκτού**

1. Όταν εναγόμενος που έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος κράτους άλλου από το κράτος μέλος στο οποίο ασκείται η αγωγή δεν παρίσταται, το αρμόδιο δικαστήριο σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό υποχρεούται να αναστείλει τη διαδικασία μέχρις ότου εξακριβωθεί ότι ο εναγόμενος ήταν σε θέση να παραλάβει το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο εγκαίρως ώστε να προετοιμάσει την υπεράσπισή του, ή ότι πραγματοποιήθηκαν όλες οι αναγκαίες προς τούτο ενέργειες.
2. Το άρθρο 19 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007, περί επιδόσεως και κοινοποιήσεως στα κράτη μέλη δικαστικών και εξωδίκων πράξεων σε αστικές ή εμπορικές υποθέσεις²⁷ εφαρμόζεται αντί της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εάν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή

²⁷ ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13.

άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί από το ένα κράτος μέλος στο άλλο δυνάμει του εν λόγω κανονισμού.

3. Όταν δεν είναι εφαρμοστέες οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1393/2007, εφαρμόζεται το άρθρο 15 της σύμβασης της Χάγης, της 15ης Νοεμβρίου 1965, για την επίδοση και την κοινοποίηση στο εξωτερικό δικαστικών και εξώδικων πράξεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, εάν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο έπρεπε να διαβιβαστεί στην αλλοδαπή σύμφωνα με τη συγκεκριμένη σύμβαση.

Άρθρο 17 **Εκκρεμοδικία**

1. Αν έχουν ασκηθεί αγωγές με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία μεταξύ των διαδίκων ενώπιον δικαστηρίων διαφορετικών κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που επελήφθη πρώτο αναστέλλει αυτεπάγγελα τη διαδικασία του μέχρι να διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.
2. Στις αναφερόμενες στην παράγραφο 1 περιπτώσεις, εφόσον ζητηθεί από δικαστήριο που έχει επιληφθεί διαφοράς, οποιοδήποτε άλλο επιληφθέν δικαστήριο οφείλει να ενημερώσει χωρίς καθυστέρηση το πρώτο δικαστήριο για την ημερομηνία κατά την οποία επιλήφθηκε της υπόθεσης.
3. Όταν διαπιστωθεί η δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο, κάθε δικαστήριο που επιλαμβάνεται μεταγενέστερα οφείλει να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο προς χάριν αυτού του δικαστηρίου.

Άρθρο 18 **Συναφείς αγωγές**

1. Όταν συναφείς αγωγές εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί μπορεί να αναστείλει την εκδίκαση.
2. Όταν οι αγωγές αυτές εκκρεμούν σε πρώτο βαθμό δικαιοδοσίας, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί δύναται επίσης, με αίτηση ενός από τους διαδίκους, να διαπιστώσει την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του, υπό την προϋπόθεση ότι το πρώτο δικαστήριο έχει διεθνή δικαιοδοσία και για τις δύο αγωγές και ότι το δίκαιό του επιτρέπει την ένωση συναφών υποθέσεων.
3. Θεωρούνται συναφείς, για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, αγωγές που συνδέονται μεταξύ τους τόσο στενά ώστε να υπάρχει συμφέρον να εξεταστούν και να εκδικαστούν ταυτόχρονα, για να αποφευχθεί ο κίνδυνος έκδοσης ασυμβίβαστων μεταξύ τους αποφάσεων σε περίπτωση που οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.

Άρθρο 19 **Ασφαλιστικά μέτρα**

Τα ασφαλιστικά μέτρα που προβλέπονται από το δίκαιο κράτους μέλους μπορούν να ζητηθούν από τις δικαστικές αρχές του κράτους αυτού, έστω και αν δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, διεθνή δικαιοδοσία για την ουσία της υπόθεσης.

Κεφάλαιο III

Εφαρμοστέο δίκαιο

Άρθρο 20

Καθολική εφαρμογή

Το δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο εφαρμόζεται ακόμη και αν δεν πρόκειται για δίκαιο κράτους μέλους.

Άρθρο 21

Ενότητα του εφαρμοστέου δικαίου

Το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο εφαρμόζεται σε όλα τα περιουσιακά αγαθά τα οποία αφορούν οι εν λόγω σχέσεις, ανεξαρτήτως της τοποθεσίας τους.

Άρθρο 22

Επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου

1. Οι σύντροφοι ή οι μελλοντικοί σύντροφοι μπορεί να συμφωνήσουν να ορίσουν ή να μεταβάλουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις τους δίκαιο, εφόσον αυτό το δίκαιο αναγνωρίζει περιουσιακές σχέσεις βάσει του θεσμού της καταχωρισμένης συμβίωσης και είναι ένα από τα ακόλουθα:
 - α) το δίκαιο του κράτους στο οποίο οι σύντροφοι ή οι μελλοντικοί σύντροφοι ή ένας εξ αυτών έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας,
 - β) το δίκαιο του κράτους της ιθαγένειας οποιουδήποτε εκ των συντρόφων ή των μελλοντικών συντρόφων κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ή
 - γ) το δίκαιο του κράτους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.
2. Εκτός εάν συμφωνήσουν διαφορετικά οι σύντροφοι, η μεταβολή του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου που πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια της συμβίωσης παράγει αποτελέσματα μόνο για το μέλλον.
3. Καμία αναδρομική μεταβολή του εφαρμοστέου δικαίου δυνάμει της παραγράφου 2 δεν επιτρέπεται να θίγει δικαιώματα τρίτων μερών που απορρέουν από αυτό το δίκαιο.

Άρθρο 23

Τυπικό κύρος της συμφωνίας επιλογής εφαρμοστέου δικαίου

1. Η συμφωνία που προβλέπεται στο άρθρο 22 διατυπώνεται εγγράφως, φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συντρόφων. Κάθε διαβίβαση διά της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτιστεί εγγράφως.
2. Εντούτοις, αν το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο αμφότεροι οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, αυτές θα πρέπει να τηρούνται.

3. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη και αν τα δίκαια των εν λόγω κρατών προβλέπουν ανόμιες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, η συμφωνία είναι τυπικώς έγκυρη εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το δίκαιο μιας από τις εν λόγω χώρες.
4. Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ο ένας μόνον εκ των συντρόφων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος, το οποίο προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, εφαρμόζονται οι εν λόγω προϋποθέσεις.

Άρθρο 24

Συναίνεση και ουσιαστικό κύρος

1. Η ύπαρξη και το κύρος μιας συμφωνίας περί επιλογής του δικαίου ή μιας διάταξής του διέπονται από το δίκαιο που θα ήταν εφαρμοστέο σύμφωνα με το άρθρο 22 του παρόντος κανονισμού, αν η συμφωνία ή η διάταξη ήταν έγκυρη.
2. Ωστόσο, για να αποδείξει ένας σύντροφος ότι δεν έχει συναινέσει, μπορεί να επικαλεστεί το δίκαιο της χώρας όπου είχε τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο υποβολής της αγωγής ενώπιον του δικαστηρίου, αν από τις περιστάσεις συνάγεται ότι δεν θα ήταν εύλογο να προσδιοριστεί το αποτέλεσμα της συμπεριφοράς του σύμφωνα με το δίκαιο που ορίζεται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 25

Τυπικό κύρος της συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων

1. Η συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων διατυπώνεται εγγράφως, φέρει ημερομηνία και υπογραφή αμφοτέρων των συντρόφων. Κάθε διαβίβαση δια της ηλεκτρονικής οδού που εξασφαλίζει σε μόνιμη βάση τη μεταγενέστερη πρόσβαση στο περιεχόμενο της συμφωνίας θεωρείται ότι έχει καταρτιστεί εγγράφως.
2. Εντούτοις, αν το δίκαιο του κράτους μέλους στο οποίο αμφοτέροι οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, αυτές τηρούνται.

Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους σε διαφορετικά κράτη μέλη και αν τα δίκαια των εν λόγω κρατών προβλέπουν ανόμιες τυπικές προϋποθέσεις για τις συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, η συμφωνία είναι τυπικώς έγκυρη εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες προβλέπει το δίκαιο μιας από τις εν λόγω χώρες.

Αν κατά τον χρόνο σύναψης της συμφωνίας ο ένας μόνον εκ των συντρόφων έχει τη συνήθη διαμονή του σε κράτος μέλος, το οποίο προβλέπει πρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις για συμφωνίες περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων, οι εν λόγω προϋποθέσεις τηρούνται.

3. Ωστόσο, εάν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο επιβάλλει επιπρόσθετες τυπικές προϋποθέσεις, οι εν λόγω προϋποθέσεις τηρούνται.

Άρθρο 26

Εφαρμοστέο δίκαιο ελλείπει επιλογής των μερών

1. Ελλείπει συμφωνίας δυνάμει του άρθρου 22, το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο είναι το δίκαιο του κράτους δυνάμει του δικαίου του οποίου δημιουργήθηκε η σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης.
2. Κατ' εξαίρεση και εφόσον υποβληθεί αίτηση από οποιονδήποτε από τους συντρόφους, η δικαστική αρχή που έχει διεθνή δικαιοδοσία να αποφανθεί επί θεμάτων περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων μπορεί να αποφασίσει ότι οι περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων θα διέπονται από το δίκαιο διαφορετικού κράτους από αυτό του οποίου το δίκαιο είναι εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1, εάν το δίκαιο αυτού του έτερου κράτους αναγνωρίζει περιουσιακές σχέσεις απορρέουσες από τον θεσμό της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης και εάν ο αιτών αποδείξει ότι:
 - α) οι σύντροφοι διατηρούσαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους σε αυτό το κράτος για σημαντικά μεγάλο χρονικό διάστημα· και
 - β) αμφότεροι οι σύντροφοι βασίστηκαν στο δίκαιο αυτού του έτερου κράτους κατά τη ρύθμιση ή τον σχεδιασμό των περιουσιακών τους σχέσεων.

Το δίκαιο του εν λόγω έτερου κράτους εφαρμόζεται από τη στιγμή της δημιουργίας της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης, εκτός εάν ένας εκ των συντρόφων διαφωνεί. Στη δεύτερη περίπτωση, το δίκαιο του εν λόγω έτερου κράτους παράγει αποτελέσματα από τον καθορισμό της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής στο εν λόγω έτερο κράτος.

Η εφαρμογή του δικαίου του έτερου κράτους δεν θίγει τα δικαιώματα τρίτων που απορρέουν από το εφαρμοστέο δυνάμει της παραγράφου 1 δίκαιο.

Η παράγραφος 3 δεν εφαρμόζεται στην περίπτωση που οι σύντροφοι έχουν συνάψει συμφωνία περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεών τους πριν από τον καθορισμό της τελευταίας κοινής συνήθους διαμονής τους στο εν λόγω έτερο κράτος.

Άρθρο 27

Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

Το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων δίκαιο δυνάμει του παρόντος κανονισμού καθορίζει, μεταξύ άλλων:

- α) τον διαφορετικό χαρακτηρισμό των περιουσιακών αγαθών οποιουδήποτε εκ των συντρόφων ή αμφότερων των συντρόφων κατά τη διάρκεια και μετά τη σχέση καταχωρισμένης συμβίωσης,
- β) τη μεταφορά περιουσιακών αγαθών από μια κατηγορία σε άλλη,
- γ) την ευθύνη του ενός συντρόφου για τις υποχρεώσεις και τις οφειλές του άλλου συντρόφου,
- δ) τις εξουσίες, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις οποιουδήποτε εκ των συντρόφων ή αμφότερων των συντρόφων σχετικά με τα περιουσιακά αγαθά,
- ε) τον καταμερισμό, τη διανομή ή την εκκαθάριση της περιουσίας μετά τη λύση της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης,

- στ) τις επιπτώσεις των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων στις νομικές σχέσεις μεταξύ ενός συντρόφου και τρίτων και
- ζ) το ουσιαστικό κύρος μιας συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσεων των συντρόφων.

Άρθρο 28

Αποτελέσματα έναντι τρίτων

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 27 στοιχείο στ), ένας σύντροφος δεν μπορεί να επικαλεστεί το δικαίο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων μεταξύ τους έναντι τρίτου σε μια διαφορά μεταξύ του τρίτου και οποιουδήποτε εκ των συντρόφων ή αμφοτέρων των συντρόφων, εκτός εάν το τρίτο πρόσωπο γνώριζε ή, ενεργώντας με τη δέουσα επιμέλεια, όφειλε να γνωρίζει αυτό το δικαίο.
2. Το τρίτο μέρος θεωρείται ότι γνωρίζει το δικαίο, εάν
 - α) το δικαίο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων είναι το δικαίο
 - i) του κράτους του οποίου το δικαίο εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συντρόφου και του τρίτου μέρους,
 - ii) του κράτους στο οποίο ο συμβαλλόμενος σύντροφος και το τρίτο μέρος διατηρούν τη συνήθη διαμονή τους ή
 - iii) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία,
 - ή
 - β) οποιοσδήποτε εκ των συντρόφων έχει συμμορφωθεί με τις ισχύουσες απαιτήσεις γνωστοποίησης ή καταχώρισης των περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων, οι οποίες προσδιορίζονται στο δικαίο:
 - i) του κράτους του οποίου το δικαίο εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συντρόφου και του τρίτου μέρους,
 - ii) του κράτους στο οποίο ο συμβαλλόμενος σύντροφος και το τρίτο μέρος διατηρούν τη συνήθη διαμονή τους ή
 - iii) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας, του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία.
3. Στην περίπτωση που ένας σύντροφος δεν μπορεί να επικαλεστεί έναντι τρίτου το δικαίο που διέπει τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δυνάμει της παραγράφου 1, οι περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, στον βαθμό που αφορούν το τρίτο μέρος, θα διέπονται από:
 - α) το δικαίο του κράτους του οποίου το δικαίο εφαρμόζεται στη συναλλαγή μεταξύ ενός συντρόφου και του τρίτου μέρους· ή ή
 - β) στις περιπτώσεις ύπαρξης ακίνητης περιουσίας ή καταχωρισμένων περιουσιακών στοιχείων ή δικαιωμάτων, το δικαίο του κράτους στο οποίο βρίσκεται η ακίνητη περιουσία ή έχουν καταχωριστεί τα περιουσιακά στοιχεία ή τα δικαιώματα.

Άρθρο 29

Προσαρμογή εμπράγματων δικαιωμάτων

Σε περίπτωση που ένα πρόσωπο επικαλείται εμπράγματο δικαίωμα το οποίο έχει βάσει του εφαρμοστέου στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων δικαίου, και το εν λόγω εμπράγματο δικαίωμα δεν είναι γνωστό στη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο γίνεται η επίκλησή του, το δικαίωμα αυτό προσαρμόζεται, εφόσον είναι απαραίτητο και κατά το μέτρο του δυνατού, στο εγγύτερο ισοδύναμο δικαίωμα βάσει του δικαίου αυτού του κράτους, λαμβανομένων υπόψη των σκοπών και των συμφερόντων που επιδιώκονται από το συγκεκριμένο εμπράγματο δικαίωμα και των αποτελεσμάτων που συνδέονται με αυτό.

Άρθρο 30

Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου

1. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή των υπερισχύουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου του δικαίου του δικάζοντος δικαστή.
2. Οι υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου είναι διατάξεις η τήρηση των οποίων κρίνεται πρωταρχικής σημασίας από ένα κράτος μέλος για τη διασφάλιση των δημοσίων συμφερόντων του, όπως η πολιτική, κοινωνική ή οικονομική οργάνωσή του, σε βαθμό που να επιβάλλεται η εφαρμογή τους σε κάθε κατάσταση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους, ανεξάρτητα από το δίκαιο που κατά τα άλλα είναι εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 31

Δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή

Η εφαρμογή μιας διάταξης του δικαίου οποιουδήποτε κράτους που καθορίζεται από τον παρόντα κανονισμό μπορεί να αποκλειστεί μόνον εάν η εφαρμογή αυτή είναι προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή.

Άρθρο 32

Αποκλεισμός της αναπαρομπής

Ως δίκαιο ενός κράτους που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό, νοούνται οι ισχύοντες στο κράτος αυτό κανόνες δικαίου, εκτός από τους κανόνες ιδιωτικού διεθνούς δικαίου.

Άρθρο 33

Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου — Σύγκρουση δικαίων εδαφικού χαρακτήρα

1. Σε περίπτωση που το δίκαιο που ορίζεται εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό είναι το δίκαιο κράτους το οποίο αποτελείται από περισσότερες εδαφικές ενότητες, η καθεμιά από τις οποίες έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, οι κανόνες του εν λόγω κράτους περί εσωτερικής σύγκρουσης δικαίων θα καθορίσουν τη σχετική εδαφική ενότητα της οποίας οι κανόνες δικαίου εφαρμόζονται.
2. Ελλείπει σχετικών κανόνων περί εσωτερικής σύγκρουσης δικαίων:
 - α) οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα

με τις διατάξεις περί της συνήθους διαμονής των συντρόφων, ως παραπομπή στο δίκαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία οι σύντροφοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους·

- β) οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τις διατάξεις περί της ιθαγένειας των συντρόφων, ως παραπομπή στο δίκαιο της εδαφικής ενότητας με την οποία οι σύντροφοι έχουν τον στενότερο δεσμό·
- γ) οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο του κράτους που αναφέρεται στην παράγραφο 1 θεωρείται, για τους σκοπούς του καθορισμού του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με οιοσδήποτε άλλες διατάξεις που αφορούν άλλα στοιχεία ως συνδετικούς παράγοντες, ως παραπομπή στο δίκαιο της εδαφικής ενότητας στην οποία βρίσκεται το συγκεκριμένο στοιχείο.

Άρθρο 34

Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου — σύγκρουση δικαίων προσωπικού χαρακτήρα

Όσον αφορά κράτος που έχει δύο ή περισσότερα συστήματα δικαίου ή σύνολα κανόνων που εφαρμόζονται σε διαφορετικές κατηγορίες προσώπων σε σχέση με τις περιουσιακές σχέσεις καταχωρισμένων συντρόφων, οποιαδήποτε παραπομπή στο δίκαιο αυτού του κράτους θεωρείται ως παραπομπή στο σύστημα δικαίου ή το σύνολο των κανόνων που καθορίζεται από τους ισχύοντες κανόνες στο συγκεκριμένο κράτος. Σε περίπτωση έλλειψης τέτοιων κανόνων εφαρμόζεται το σύστημα δικαίου ή το σύνολο των κανόνων με το οποίο οι σύντροφοι έχουν τον στενότερο δεσμό.

Άρθρο 35

Μη εφαρμογή του παρόντος κανονισμού σε εσωτερικές συγκρούσεις δικαίων

Τα κράτη μέλη που περιλαμβάνουν διάφορες εδαφικές ενότητες από τις οποίες καθεμία έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν τον παρόντα κανονισμό στις συγκρούσεις δικαίων που αφορούν αποκλειστικά τις εδαφικές αυτές ενότητες.

Κεφάλαιο IV

Αναγνώριση, εκτελεστότητα και εκτέλεση αποφάσεων

Άρθρο 36

Αναγνώριση

1. Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα υπόλοιπα κράτη μέλη, χωρίς να απαιτείται καμία ειδική διαδικασία.
2. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, κάθε ενδιαφερόμενος που επικαλείται ως κύριο ζήτημα την αναγνώριση απόφασης μπορεί να ζητήσει να διαπιστωθεί, με τις διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 44 έως 57, ότι η απόφαση πρέπει να αναγνωριστεί.
3. Εάν η επίκληση της αναγνώρισης γίνεται παρεμπιπτόντως ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους, το δικαστήριο αυτό έχει διεθνή δικαιοδοσία να κρίνει σχετικά.

Άρθρο 37
Λόγοι μη αναγνώρισης

Απόφαση δεν αναγνωρίζεται:

- α) εάν η αναγνώριση είναι προδήλως αντίθετη στη δημόσια τάξη (ordre public) του κράτους μέλους αναγνώρισης·
- β) σε περίπτωση που εκδόθηκε ερήμην, αν το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν επιδόθηκε ή κοινοποιήθηκε στον εναγόμενο εγκαίρως και κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μπορεί αυτός να αμυνθεί, εκτός εάν ο εναγόμενος παρέλειψε να ασκήσει ένδικο μέσο κατά της απόφασης ενώ μπορούσε να το πράξει·
- γ) είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που εκδόθηκε σε διαδικασία μεταξύ των ιδίων διαδίκων στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση·
- δ) είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος ή σε τρίτο κράτος μεταξύ των ιδίων διαδίκων σχετικά με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία, εφόσον η προγενέστερη απόφαση πληροί τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την αναγνώρισή της στο κράτος μέλος στο οποίο ζητείται η αναγνώριση.

Άρθρο 38
Θεμελιώδη δικαιώματα

Το άρθρο 37 εφαρμόζεται από τα δικαστήρια και άλλες αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με σεβασμό στα θεμελιώδη δικαιώματα και τις θεμελιώδεις αρχές που αναγνωρίζονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως στο άρθρο 21 για την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων.

Άρθρο 39
Απαγόρευση έρευνας της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου προέλευσης

- 1. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου του κράτους μέλους προέλευσης δεν ερευνάται.
- 2. Το κριτήριο της δημόσιας τάξης (ordre public) που προβλέπεται στο άρθρο 37 δεν εφαρμόζεται στους κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας των άρθρων 4 έως 12.

Άρθρο 40
Απαγόρευση της επί της ουσίας αναθεώρησης της απόφασης

Σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται επί της ουσίας αναθεώρηση απόφασης που εκδίδεται σε κράτος μέλος.

Άρθρο 41
Αναστολή της διαδικασίας αναγνώρισης

Το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ζητείται αναγνώριση απόφασης που εκδόθηκε σε άλλο κράτος μέλος δύναται να αναστείλει τη διαδικασία, αν η απόφαση αυτή έχει προσβληθεί με τακτικό ένδικο μέσο στο κράτος μέλος προέλευσης.

Άρθρο 42
Εκτελεστικότητα

Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος και οι οποίες είναι εκτελεστές στο εν λόγω κράτος, καθίστανται εκτελεστές σε άλλο κράτος μέλος αφού κηρυχθούν εκεί εκτελεστές, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερομένου, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στα άρθρα 44 έως 57.

Άρθρο 43
Καθορισμός κατοικίας

Για να κρίνει αν, για τους σκοπούς της διαδικασίας που προβλέπεται στα άρθρα 44 έως 57, ο διάδικος έχει την κατοικία του στο κράτος μέλος εκτέλεσης, το επιληφθέν δικαστήριο εφαρμόζει το εσωτερικό δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 44
Κατά τόπον αρμόδια δικαστήρια

1. Η αίτηση κήρυξης της εκτελεστικότητας υποβάλλεται στο δικαστήριο ή στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους εκτέλεσης, του οποίου η ονομασία έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.
2. Η κατά τόπον αρμοδιότητα καθορίζεται από την κατοικία του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ή από τον τόπο εκτέλεσης.

Άρθρο 45
Διαδικασία

1. Η διαδικασία υποβολής της αίτησης διέπεται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους εκτέλεσης.
2. Ο αιτών δεν απαιτείται να διαθέτει ταχυδρομική διεύθυνση ούτε εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο στο κράτος μέλος εκτέλεσης.
3. Η αίτηση συνοδεύεται υποχρεωτικά από τα ακόλουθα έγγραφα:
 - α) αντίγραφο της απόφασης το οποίο πληροί τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας,
 - β) βεβαίωση που εκδίδεται από το δικαστήριο ή την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους προέλευσης βάσει του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2, με την επιφύλαξη του άρθρου 46.

Άρθρο 46
Μη προσκόμιση της βεβαίωσης

1. Εάν η βεβαίωση που προβλέπει το άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) δεν προσκομιστεί, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ορίσουν προθεσμία για την προσκόμισή της ή να δεχθούν ισοδύναμο έγγραφο ή εφόσον κρίνουν ότι έχουν επαρκώς ενημερωθεί, να απαλλάξουν τον αιτούντα από το βάρος αυτό.
2. Το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή μπορούν να ζητήσουν την προσαγωγή μεταφράσεων ή μεταγραμματισμών των εγγράφων. Η μετάφραση πραγματοποιείται από πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο να μεταφράζει σε ένα εκ των κρατών μελών.

Άρθρο 47
Κήρυξη εκτελεστότητας

Η απόφαση κηρύσσεται εκτελεστή μόλις ολοκληρωθούν οι διατυπώσεις που προβλέπονται στο άρθρο 45, χωρίς έλεγχο των λόγων μη αναγνώρισης όπως καθορίζονται στο άρθρο 37. Ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν δύναται στο στάδιο αυτό της διαδικασίας να καταθέσει προτάσεις.

Άρθρο 48
Γνωστοποίηση της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας

1. Η απόφαση επί της αίτησης για την κήρυξη της εκτελεστότητας γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση στον αιτούντα κατά τη διαδικασία που προβλέπει το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.
2. Η κήρυξη της εκτελεστότητας επιδίδεται ή κοινοποιείται στον καθ' ου η εκτέλεση, μαζί με την απόφαση, εφόσον αυτή δεν έχει ήδη επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον εν λόγω διάδικο.

Άρθρο 49
Ένδικο μέσο κατά της απόφασης επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας

1. Κατά της απόφασης που εκδίδεται επί της αίτησης κήρυξης της εκτελεστότητας μπορεί να ασκηθεί ένδικο μέσο και από τους δυο διαδίκους.
2. Το ένδικο μέσο ασκείται ενώπιον του δικαστηρίου η ονομασία του οποίου έχει γνωστοποιηθεί από το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.
3. Το ένδικο μέσο εκδικάζεται σύμφωνα με τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία της αμφισβητούμενης δικαιοδοσίας.
4. Αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση ερημοδικήσει ενώπιον του δικαστηρίου που επιλαμβάνεται του ενδίκου μέσου, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 16 ακόμα και αν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση δεν έχει την κατοικία του στο έδαφος κάποιου από τα κράτη μέλη.
5. Το ένδικο μέσο κατά της κήρυξης εκτελεστότητας ασκείται εντός προθεσμίας 30 ημερών από την επίδοση ή την κοινοποίησή της. Εάν ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους άλλου από εκείνο στο οποίο κηρύχθηκε η εκτελεστότητα, η προθεσμία για την άσκηση του ενδίκου μέσου είναι 60 ημέρες από την ημέρα που έγινε η επίδοση ή η κοινοποίηση προσωπικά ή στην κατοικία του. Η προθεσμία δεν παρεκτείνεται λόγω αποστάσεως.

Άρθρο 50
Διαδικασία προσβολής της απόφασης επί του ενδίκου μέσου

Η απόφαση επί του ενδίκου μέσου μπορεί να προσβληθεί μόνο με το ένδικο μέσο που έχει γνωστοποιηθεί από το οικείο κράτος μέλος στην Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 64.

Άρθρο 51
Απορρίψη ή ανάκληση κήρυξης της εκτελεστότητας

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκήθηκε το ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 απορρίπτει ή ανακαλεί την κήρυξη της εκτελεστότητας μόνον εφόσον συντρέχει λόγος από τους οριζόμενους στο άρθρο 37. Αποφασίζει χωρίς καθυστέρηση.

Άρθρο 52
Αναστολή της διαδικασίας

Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται το ένδικο μέσο σύμφωνα με το άρθρο 49 ή το άρθρο 50 αναστέλλει τη διαδικασία, με αίτηση του διαδίκου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση, αν στο κράτος μέλος προέλευσης ανασταλεί η εκτελεστικότητα της απόφασης λόγω της άσκησης ένδικου μέσου.

Άρθρο 53
Ασφαλιστικά μέτρα

1. Όταν μια απόφαση πρέπει να αναγνωριστεί σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο, ο αιτών δύναται να ζητήσει ασφαλιστικά μέτρα σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης χωρίς να απαιτείται να κηρυχθεί εκτελεστική η απόφαση δυνάμει του άρθρου 47.
2. Η κήρυξη της εκτελεστικότητας εμπεριέχει αυτοδικαίως τη δυνατότητα λήψης ασφαλιστικών μέτρων.
3. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 49 παράγραφος 5, κατά της κήρυξης της εκτελεστικότητας και έως ότου εκδοθεί απόφαση για την προσφυγή αυτή, μπορούν να ληφθούν μόνο ασφαλιστικά μέτρα επί της περιουσίας του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση.

Άρθρο 54
Μερική εκτελεστικότητα

1. Εάν η απόφαση έκρινε επί πολλών αξιώσεων, και η εκτελεστικότητα δεν μπορεί να κηρυχθεί για όλες, το δικαστήριο ή η αρμόδια αρχή κηρύσσει την εκτελεστικότητα για μια ή περισσότερες από τις αξιώσεις.
2. Ο αιτών δύναται να ζητήσει την κήρυξη εκτελεστικότητας για ορισμένα μόνο μέρη μιας απόφασης.

Άρθρο 55
Δικαστική αρωγή

Ο αιτών ο οποίος στο κράτος μέλος προέλευσης έχει εν όλω ή εν μέρει λάβει νομική αρωγή ή απαλλαγή από τα έξοδα ή δαπάνες, δικαιούται, σε οιαδήποτε διαδικασία κήρυξης της εκτελεστικότητας, να επωφεληθεί από την ευνοϊκότερη νομική αρωγή ή να τύχει της πλέον εκτεταμένης απαλλαγής από έξοδα και δαπάνες, η οποία προβλέπεται από το δίκαιο του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Άρθρο 56
Καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού

Σε διάδικο που ζητεί σε κράτος μέλος την αναγνώριση, την εκτελεστικότητα ή την εκτέλεση απόφασης η οποία έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος, καμία εγγυοδοσία ή κατάθεση χρηματικού ποσού, ανεξάρτητα από την ονομασία της, δεν μπορεί να επιβληθεί με την αιτιολογία ότι είναι αλλοδαπός ή ότι δεν έχει την κατοικία του ή τη διαμονή του στο κράτος μέλος εκτέλεσης.

Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος

Καμία φορολογική επιβάρυνση ή τέλος ανάλογα με την αξία της διαφοράς δεν επιβάλλεται στο κράτος μέλος εκτέλεσης κατά τη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας.

Κεφάλαιο V

Δημόσια έγγραφα και δικαστικοί συμβιβασμοί

Αποδοχή των δημόσιων εγγράφων

1. Δημόσιο έγγραφο που καταρτίζεται σε ένα κράτος μέλος έχει την ίδια αποδεικτική ισχύ σε άλλο κράτος μέλος με αυτή που έχει στο κράτος μέλος προέλευσης ή την πλησιέστερη ισχύ, υπό τον όρο ότι αυτό δεν αντιβαίνει προδήλως στη δημόσια τάξη (ordre public) του συγκεκριμένου κράτους μέλους.

Το πρόσωπο που επιθυμεί να χρησιμοποιήσει δημόσιο έγγραφο σε άλλο κράτος μέλος μπορεί να ζητήσει από την αρχή που εκδίδει το δημόσιο έγγραφο στο κράτος μέλος προέλευσης να συμπληρώσει το έντυπο που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2, περιγράφοντας την αποδεικτική ισχύ του δημόσιου εγγράφου στο κράτος μέλος προέλευσης.

2. Τυχόν αμφισβήτηση της γνησιότητας δημόσιου εγγράφου γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους μέλους προέλευσης και αποφασίζεται με βάση το δίκαιο του εν λόγω κράτους. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν παράγει αποδεικτικά αποτελέσματα σε άλλο κράτος μέλος για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.
3. Τυχόν αμφισβήτηση που αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο γίνεται ενώπιον των δικαστηρίων που έχουν διεθνή δικαιοδοσία βάσει του παρόντος κανονισμού και αποφασίζεται σύμφωνα με το εφαρμοστέο βάσει του κεφαλαίου III δίκαιο. Το δημόσιο έγγραφο που αμφισβητήθηκε δεν έχει αποδεικτική ισχύ σε κράτος μέλος άλλο από το κράτος μέλος προέλευσης όσον αφορά το στοιχείο που αμφισβητήθηκε, για όσο χρονικό διάστημα η αμφισβήτηση εκκρεμεί ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου.
4. Εάν το αποτέλεσμα της διαδικασίας ενώπιον δικαστηρίου κράτους μέλους εξαρτάται από απόφαση σχετικά με παρεμπίπτον θέμα όσον αφορά τις νομικές πράξεις ή τις έννομες σχέσεις που έχουν καταγραφεί σε δημόσιο έγγραφο σε υποθέσεις περιουσιακών σχέσεων καταχωρισμένων συντρόφων, το εν λόγω δικαστήριο έχει δικαιοδοσία ως προς το θέμα αυτό.

Εκτελεστότητα των δημόσιων εγγράφων

1. Τα δημόσια έγγραφα που είναι εκτελεστά στο κράτος μέλος προέλευσης κηρύσσονται εκτελεστά σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου μέρους σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 44 έως 57.
2. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β), η αρχή που έχει εκδώσει το δημόσιο έγγραφο εκδίδει, κατόπιν αιτήσεως κάθε ενδιαφερόμενου μέρους, βεβαίωση

βάσει του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2.

3. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 αρνείται να εκδώσει ή ανακαλεί δήλωση κήρυξης της εκτελεστότητας μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη (ordre public) του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Άρθρο 60

Εκτελεστότητα δικαστικών συμβιβασμών

1. Δικαστικοί συμβιβασμοί που είναι εκτελεστοί στο κράτος μέλος προέλευσης κηρύσσονται εκτελεστοί σε άλλο κράτος μέλος κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερόμενου μέρους σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 44 έως 57.
2. Για τους σκοπούς του άρθρου 45 παράγραφος 3 στοιχείο β), το δικαστήριο που ενέκρινε τον συμβιβασμό ή ενώπιον του οποίου αυτός συνήφθη, εκδίδει κατόπιν αίτησης κάθε ενδιαφερόμενου μέρους, βεβαίωση βάσει του εντύπου που θα καταρτιστεί σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία του άρθρου 67 παράγραφος 2.
3. Το δικαστήριο ενώπιον του οποίου ασκείται ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 49 ή του άρθρου 50 αρνείται να εκδώσει ή ανακαλεί δήλωση κήρυξης της εκτελεστότητας μόνον εάν η εκτέλεση του συγκεκριμένου δημόσιου εγγράφου είναι προδήλως αντίθετη προς τη δημόσια τάξη (ordre public) του κράτους μέλους εκτέλεσης.

Κεφάλαιο VI

Γενικές και τελικές διατάξεις

Άρθρο 61

Επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση

Καμία επικύρωση ή άλλη ανάλογη διατύπωση δεν απαιτείται για έγγραφα τα οποία εκδίδονται σε κράτος μέλος στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 62

Σχέση με τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διμερών ή πολυμερών συμβάσεων των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του παρόντος κανονισμού και οι οποίες διέπουν θέματα τα οποία ρυθμίζονται με τον παρόντα κανονισμό, υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών δυνάμει του άρθρου 351 της Συνθήκης.
2. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 1, ο παρών κανονισμός υπερισχύει, μεταξύ των κρατών μελών, των συμβάσεων που αφορούν τα ρυθμιζόμενα από τον παρόντα κανονισμό θέματα και των οποίων συμβαλλόμενα μέρη είναι κράτη μέλη.

Άρθρο 63
Διαθέσιμες πληροφορίες για το κοινό

Τα κράτη μέλη, προκειμένου να καταστούν οι πληροφορίες διαθέσιμες στο κοινό μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις, παρέχουν στην Επιτροπή συνοπτική περιγραφή των εθνικών τους νομοθετικών διατάξεων και διαδικασιών που ισχύουν για τις περιουσιακές σχέσεις των καταχωρισμένων συντρόφων, περιλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με το είδος της αρχής που είναι αρμόδια για τέτοια ζητήματα και σχετικά με τις επιπτώσεις όσον αφορά τρίτα μέρη αναφερόμενα στο άρθρο 28.

Τα κράτη μέλη μεριμνούν για τη διαρκή επικαιροποίηση των πληροφοριών.

Άρθρο 64
Πληροφορίες σχετικά με τα στοιχεία επικοινωνίας των αρμόδιων αρχών και τις διαδικασίες

1. Έως τις ..., * τα κράτη μέλη γνωστοποιούν στην Επιτροπή:
 - α) τα δικαστήρια ή τις αρχές που είναι αρμόδιες να εξετάζουν τις αιτήσεις για κήρυξη της εκτελεστότητας σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 1 και τα ένδικα μέσα κατά αποφάσεων εκδοθεισών επί των αιτήσεων αυτών σύμφωνα με το άρθρο 49 παράγραφος 2·
 - β) τα ένδικα μέσα κατά της απόφασης επί του ενδίκου μέσου που προβλέπονται στο άρθρο 50.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν την Επιτροπή για κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση των πληροφοριών αυτών.

2. Η Επιτροπή δημοσιεύει τις πληροφορίες που γνωστοποιήθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 1 στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πλην των διευθύνσεων και των λοιπών στοιχείων επικοινωνίας επαφής των δικαστηρίων και των αρχών που αναφέρονται στο στοιχείο α) της παραγράφου 1.
3. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε το κοινό να λάβει γνώση όλων των πληροφοριών που γνωστοποιούνται δυνάμει της παραγράφου 1 με κάθε πρόσφορο τρόπο, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 65
Κατάρτιση και μεταγενέστερη τροποποίηση του καταλόγου πληροφοριών που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2

1. Η Επιτροπή, με βάση τις κοινοποιήσεις των κρατών μελών, καταρτίζει τον κατάλογο των άλλων αρχών και επαγγελματιών του νομικού κλάδου που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2.
2. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση στις πληροφορίες του καταλόγου αυτού. Η Επιτροπή τροποποιεί τον κατάλογο αναλόγως.
3. Η Επιτροπή δημοσιεύει τον κατάλογο και κάθε μεταγενέστερη τροποποίηση του καταλόγου αυτού στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

* Παρόμοια διατύπωση («μπορεί να αναγνωριστεί») εμφανίζεται στο άρθρο 33 παράγραφος 1 στοιχείο α), στο άρθρο 33 παράγραφος 3, στο άρθρο 34 παράγραφος 1 στοιχείο β) και στην αιτιολογική σκέψη 23 του κανονισμού «Βρυξέλλες Ι» (αναδιατύπωση).

4. Η Επιτροπή μεριμνά ώστε το κοινό να λάβει γνώση όλων των πληροφοριών που γνωστοποιούνται δυνάμει των παραγράφων 1 και 2 με κάθε άλλο πρόσφορο τρόπο, ιδίως μέσω του Ευρωπαϊκού Δικαστικού Δικτύου για αστικές και εμπορικές υποθέσεις.

Άρθρο 66

Σύνταξη και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στα άρθρα 58, 59 και 60

Η Επιτροπή εγκρίνει εκτελεστικές πράξεις για τη σύνταξη και μεταγενέστερη τροποποίηση των βεβαιώσεων και των εντύπων που προβλέπονται στο άρθρο 45 παράγραφος 3 στοιχείο β) και στα άρθρα 58, 59 και 60. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη συμβουλευτική διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 67 παράγραφος 2.

Άρθρο 67

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή. Η εν λόγω επιτροπή αποτελεί επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 68

Ρήτρα επανεξέτασης

1. Το αργότερο οκτώ έτη μετά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής, και στη συνέχεια ανά πέντε έτη, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή συνοδεύεται, ενδεχομένως, από προτάσεις προσαρμογής του παρόντος κανονισμού.
2. Το αργότερο πέντε έτη μετά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής, η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 9 και 38 του παρόντος κανονισμού. Η έκθεση αυτή αξιολογεί ιδίως τον βαθμό στον οποίο αυτά τα άρθρα έχουν διασφαλίσει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη.
3. Προς τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τα σχετικά στοιχεία που αφορούν την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού από τα δικαστήριά τους.

Άρθρο 69

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται μόνο σε νομικές διαδικασίες που κινούνται, σε επίσημα έγγραφα που συντάσσονται ή καταχωρίζονται επισήμως και σε δικαστικούς συμβιβασμούς που εγκρίνονται ή συνάπτονται κατά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του ή μετά από αυτήν, με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3.
2. Εντούτοις, εάν η αγωγή ασκήθηκε στο κράτος προέλευσης πριν από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, οι αποφάσεις που εκδίδονται μετά την εν λόγω ημερομηνία αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου IV, εφόσον οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που εφαρμόστηκαν είναι σύμφωνοι με αυτούς που προβλέπονται από τις διατάξεις του κεφαλαίου II.

3. Το κεφάλαιο III ισχύει μόνο για συντρόφους που καταχωρίζουν τη συμβίωσή τους ή που καθορίζουν το εφαρμοστέο στις περιουσιακές σχέσεις τους δίκαιο μετά την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 70

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται από τις ...²⁸, εκτός από τα άρθρα 63 και 64, τα οποία εφαρμόζονται από τις ...²⁹, και τα άρθρα 65, 66 και 67, τα οποία εφαρμόζονται από τις ...³⁰

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα συμμετέχοντα κράτη μέλη σύμφωνα με τις συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

²⁸ EE L 324 της 10.12.2007, σ. 79.

²⁹ * OJ: please insert the date: 9 months before the date of application of this Regulation.

³⁰ Δυόμιση έτη μετά την έναρξη ισχύος του.